

STRATEGIA DE DEZVOLTARE SOCIO-ECONOMICĂ A ORAȘULUI REZINA 2014 - 2020

Rezina, 2013

Acest document a fost realizat cu suportul Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID) în cadrul Proiectului de Susținere a Autorităților Locale din Moldova (LGSP), cu asistența experților Institutului de Dezvoltare Urbană (IDU). Opiniile autorilor exprimate în acest document nu reflectă în mod obligatoriu viziunile Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare (USAID) sau ale Guvernului SUA.

CUPRINS:

A. PARTEA I. PROFILUL DE DEZVOLTARE SOCIO-ECONOMICĂ A OR. REZINA	4
INTRODUCERE	4
1 DATE GENERALE DESPRE LOCALITATE	5
1.1 CARACTERISTICI FIZICO – GEOGRAFICE	5
1.2 SCURT ISTORIC	6
1.3 PLANIFICAREA SPAȚIALĂ	6
1.4 ELEMENTE DE BRAND ALE LOCALITĂȚII	7
2 POTENȚIALUL NATURAL	8
2.1 RESURSE NATURALE	8
2.2 PROTECȚIA MEDIULUI	11
3 POTENȚIALUL SOCIO-UMAN	11
3.1 RESURSE UMANE	11
3.2 FORȚA DE MUNCĂ.....	13
3.3 SERVICII SOCIALE	13
4 ECONOMIA LOCALĂ ȘI NIVELUL DE COMPETITIVITATE REGIONALĂ	17
4.1 STRUCTURA ECONOMIEI.....	17
4.2 CARACTERISTICI ȘI TENDINȚE ALE ACTIVITĂȚII ECONOMICE	17
4.3 ACTIVITATE INVESTIȚIONALĂ	18
5 INFRASTRUCTURA EDILITARĂ	19
5.1 FONDUL LOCATIV	19
5.2 TRANSPORT	19
5.3 ALIMENTAREA CU APĂ.....	20
5.4 CANALIZARE	21
5.5 ÎNCĂLZIREA.....	21
5.6 GAZ NATURAL	21
5.7 ENERGIE ELECTRICĂ	22
5.8 TELEFONIE ȘI COMUNICAȚII	22
5.9 MANAGEMENTUL DEȘEURILOR	22
5.10 EFICIENȚA ENERGETICĂ	22
6 CAPACITATE INSTITUȚIONALĂ	24
6.1 MANAGEMENT ADMINISTRATIV	24
6.2 FINANȚE PUBLICE LOCALE	25
6.3 SOCIETATE CIVILĂ ȘI MASS-MEDIA	27
7 ANALIZA SWOT	28
B. PARTEA II. STRATEGIA DE DEZVOLTARE SOCIO-ECONOMICĂ	29
8 CADRUL GENERAL AL STRATEGIEI	29
8.1 VIZIUNEA DE DEZVOLTARE	29
8.2 MISIUNEA COMUNITĂȚII ȘI A AUTORITĂȚILOR PUBLICE LOCALE	29
8.3 VALORILE ȘI PRINCIPIILE STRATEGIEI	29
8.4 OBIECTIVE STRATEGICE	30
9 PLANUL DE MĂSURI 2014-2020	31
10 PLANUL DE ACȚIUNI 2014 – 2016	39
10.1 MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA STRATEGIEI DE DEZVOLTARE	46
10.2 RISCURI ȘI IMPEDIMENTE DE IMPLEMENTARE	46
10.3 PORTOFOLIUL DE PROIECTE	47

A. Partea I. Profilul de dezvoltare socio-economică a or. Rezina

Introducere

Strategia de dezvoltare a orașului Rezina pentru perioada 2014 - 2020 reprezintă un document complex elaborat cu implicarea grupurilor de cetățeni pentru o reprezentare incluzivă a opiniilor și ideilor, în beneficiul întregii comunități.

Prin conținutul său Strategia urmărește stabilirea viziunii, misiunii, obiectivelor strategice, a planului de măsuri 2014 - 2020 și a Planului de acțiuni pentru perioada 2014 - 2016. Strategia pune în valoare punctele forte ale orașului și se bazează pe potențialul socio-uman, dezvoltarea economiei locale, a resurselor naturale, serviciilor publice, instituțiilor infrastructurii sociale și de afaceri precum și pe capacitatea autorităților publice locale și structurilor societății civile privind asumarea responsabilității pentru procesul de dezvoltare locală.

Principiile care stau la baza elaborării documentului sunt: (i) promovarea unei guvernări locale eficiente și responsabile; (ii) promovarea unui proces decizional participativ și (iii) promovarea principiilor dezvoltării durabile la nivel local.

Scopul Strategiei de dezvoltare socio-economică a orașului Rezina este de a determina direcțiile strategice de dezvoltare, dinamica și profunzimea acestei dezvoltări, de a eficientiza activitatea autorităților publice locale în managementul localității, de a utiliza cât mai eficient resursele financiare, de a promova localitatea (aspecte unice, irepetabile, competitive), de atragere a surselor externe de finanțare (buget de stat, investiții străine, donații, granturi) pentru a implementa proiectele investiționale planificate.

Destinatarii Strategiei sunt locuitorii orașului, autoritățile administrației publice locale, structurile societății civile, instituțiile educaționale, sectorul privat, tinerii, precum și toate persoanele interesate în dezvoltarea durabilă locală.

Prima parte a Strategiei cuprinde Profilul de dezvoltare socio-economică a orașului. Prin conținutul său acest document evidențiază situația curentă de dezvoltare a localității și se referă la diagnosticarea stării actuale a potențialului socio-uman, dezvoltării economice locale, a resurselor naturale, situației demografice, instituțiilor infrastructurii sociale și de afaceri precum și a capacității autorităților publice locale și structurilor societății civile în influențarea procesului de dezvoltare locală. Profilul este structurat pe șapte compartimente: (i) date generale despre localitate; (ii) potențialul natural; (iii) potențialul socio-uman, (iv) economia locală și nivelul de competitivitate regională; (v) infrastructura edilitară; (vi) capacitatea instituțională și finalizează cu Analiza SWOT. Problemele identificate ca urmare a efectuării diagnosticului situației existente au stat la baza elaborării Strategiei de dezvoltare a localității și a Planului strategic de acțiuni.

Strategia 2014 – 2020 este structurată pe cinci compartimente și include: (i) viziunea de dezvoltare; (ii) misiunea comunității și a autorităților publice locale în implementarea Strategiei și a Planului de acțiuni; (iii) valorile strategiei; (iv) planul strategic de acțiuni; (v) etapele de implementare și monitorizarea implementării strategiei.

Planul de măsuri 2014 – 2020 pe termen mediu corelat cu Planul acțiunilor planificate conține setul de măsuri, totalitatea indicatorilor și surselor de verificare orientate spre atingerea obiectivelor Strategiei. Planul strategic de acțiuni 2014 – 2016 cuprinde totalitatea acțiunilor orientate spre atingerea obiectivelor specifice, responsabilii de îndeplinirea acțiunilor, perioada de implementare, necesarul de resurse, sursele de finanțare, precum și efectele scontate în urma implementării fiecărei acțiuni.

La nivelul anului 2016 va fi elaborat Planul strategic de acțiuni 2017 – 2020, odată cu actualizarea strategiei. Pe baza planurilor de măsuri, administrația publică locală va elabora planuri anuale de activități.

Contextul strategic de dezvoltare durabilă a orașului.

Prezenta Strategie este elaborată în baza Strategiei de dezvoltare socio-economică a orașului Rezina pentru perioada 2009 – 2011 (Document realizat cu suportul financiar PNUD – Moldova) și a documentelor strategice adoptate la nivel internațional/european/național/regional/raional și local, inclusiv:

Strategia națională de descentralizare este principalul document de politici în domeniul administrației publice locale, care determină mecanismele naționale în domeniul descentralizării și asigurării unei autonomii locale autentice pentru autoritățile administrației publice locale. Strategia stabilește obiectivele și sarcinile pe termen mediu (3 – 5 ani) în vederea implementării priorității de descentralizare a puterii și asigurării autonomiei locale, în corespundere cu principiile Cartei Europene a Autonomiei Locale.

Programul de activitate al Guvernului Republicii Moldova "Integrarea Europeană: Libertate, Democrație, Bunăstare 2013-2015" influențează activitățile socio-economice a tuturor localităților Republicii Moldova, inclusiv orașului Rezina. Orașul va beneficia de rezultatele activităților Programului ce urmează a fi realizate:

semnarea Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană, inclusiv crearea Zonei de Liber Schimb Aprofundat și Cuprinzător, dar și realizarea finalității dialogului Uniunea Europeană – Republica Moldova privind liberalizarea regimului de vize, prin utilizarea avantajelor comerțului, circulației și activității generale în spațiul european comun.

În 2010 a fost adoptată la nivelul Uniunii Europene Strategia Europa 2020 – o strategie europeană pentru o creștere inteligentă, ecologică și favorabilă incluziunii.

Orașul Rezina beneficiază de rezultatele implementării **Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova 2020”**, care își propune să susțină o creștere economică durabilă pe termen lung.

Conform Conceptului de dezvoltare regională a Republicii Moldova și Legii Nr. 438-XVI din 28 decembrie 2006 privind dezvoltarea regională, raionul Rezina face parte din Regiunea de dezvoltare Centru și va beneficia de implementarea priorităților stipulate în **Strategia de Dezvoltare Regională Centru**.

Strategia de dezvoltare a raionului Rezina pentru anii 2013 – 2020 a fost elaborată / actualizată în anul curent, și include măsuri de dezvoltare a raionului Rezina, inclusiv a orașului Rezina ce țin de infrastructura economică, antreprenoriatul local, modernizarea infrastructurii de învățământ, dezvoltarea serviciilor de asistență socială, modernizarea infrastructurii culturale, modernizarea infrastructurii de sănătate, promovarea patrimoniului cultural, dezvoltarea sectorului locative, modernizarea infrastructurii de transport, dezvoltarea utilităților publice, protecția mediului.

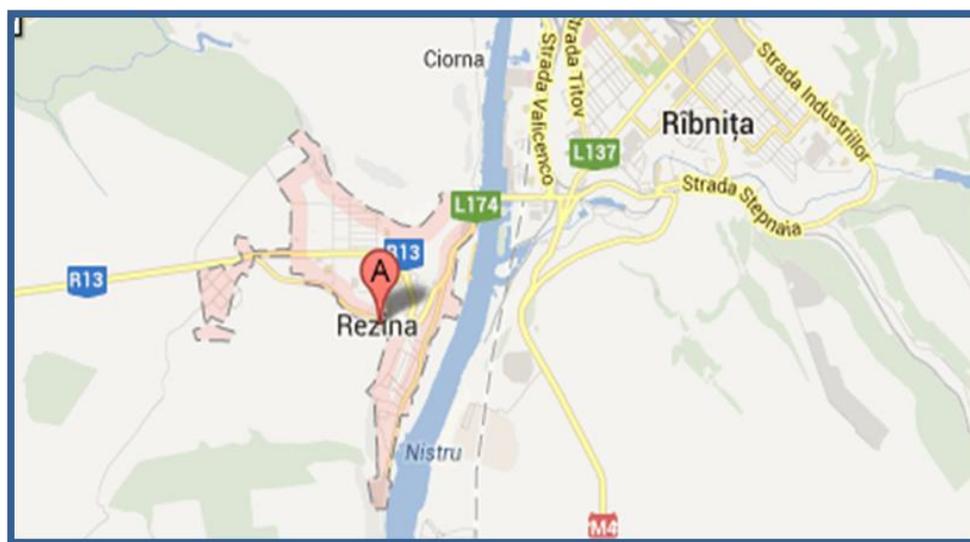
1 Date generale despre localitate

1.1 Caracteristici fizico – geografice

Orașul este situat în partea de Nord - Est a Republicii Moldova, pe malul drept al râului Nistru, la 98 km depărtare de orașul Chișinău, la 3 și respectiv 6 km de gara feroviară a orașului Rîbnița și Mateuți, traversat de drumul de tranzit Orhei - Rîbnița.

Orașul este așezat pe un deal înalt în formă de unghi, format din văile: Valea Rezinei, Valea Nistrului și Valea Stohneii (în unele documente Valea Izvorului). Valea Rezinei desparte orașul de satul Ciorna, Valea Stohneii de satul Stohnaia. În partea de Est se deschide panorama or. Rîbnița, iar în partea de Vest se învecinează cu moșia satului Țareuca.

Așezată pe trei terase formate de malul abrupt al Nistrului, teritoriul Rezinei face parte din podișul de nord al Republicii Moldova cu o climă caldă, temperată, influențată de clima Carpaților estici și a Cîmpiei Ucrainene. Temperatura medie anuală, în această zonă, oscilează între 8 - 9°C; iarna, atingînd uneori minus 20 - 25°C, vara +35°C - 40°C.

Anul și data atestării:	5 februarie 1495
Poziția geografică:	latitudinea 47.7491, longitudinea 28.9622, altitudinea 147 metri
Suprafața totală:	744,1 ha, inclusiv: Orașul Rezina – 502,7 ha; s. Stohnaia – 95,46 ha; s. Ciorna – 75,62 ha; s. Boșernița – 70,33 ha
Numărul de locuitori:	14327
Densitatea populației:	431,15 persoane / 1 km ²
Ziua orașului	14 octombrie

În perioada anilor 1999 - 2002 suprafața Rezinei constituia 100,08 km², însă din anul 2003 - 33,52 km². Acest fapt este condiționat de separarea unor localități rurale care intrau în componența UAT și sau transformat în primării separate (Buciușca, Saharna Nouă, Saharna, Solonceni).

1.2 Scurt istoric

Localitatea Rezina este atestată ca sat boieresc la 5 februarie 1495, în Cartea Domnească a Domnului Moldovei Ștefan cel Mare. Numele Rezina provine de la hidronimul Rezina, afluent al râului Nistru, atestat în documentele moldovenești în anul 1437 și la gura căruia s-au așezat cu traiul primii locuitori. După părerea cercetătorului A. Eremia, hidronimul Rezina, pare să aibă la bază numele unei moșii pe al cărei stăpîn îl chema Răzanu. În apropierea acestei moșii, sau poate chiar pe teritoriul ei, curgea râulețul care a fost numit Rezina.

În anul 1774 localitatea avea 28 de case. Din 1700 pînă în 1829 aici a funcționat mănăstirea Râzana.

Prima școală parohială a fost deschisă la 1864, iar în anul 1871 a fost înființată școala obștească cu o singură clasă. Din anul 1907 funcționează spitalul cu capacitatea de 20 de paturi.

În anul 1925 Rezina devine centru de plasă, alcătuită din 43 de sate în componența județului Orhei. La sfârșitul secolului al XVIII-lea Rezina este calificată ca târg, unde ocupațiile de bază ale populației constituie agricultura, prelucrarea pietrei și comerțul.

În secolul al XIX-lea localitatea devine centru de voloste. Începând cu anul 1940, Rezina a devenit centrul administrativ al raionului cu același nume. În anul 1935 prin decret regal, comuna rurală Rezina devine comună urbană. La 26 august 1940 Sovietul Suprem al RSSM a confirmat statutul de oraș al localității Rezina.

Din anul 1999 pînă în anul 2003 or. Rezina a fost inclus în județul Orhei, ca primărie orașenească cu următoarea componență: satele Ciorna, Boșernița, Buciușca, Saharna, Saharna Nouă, Solonceni și Stohnaia. La 25 mai 2003 și-a recăpătat statutul de centru raional.

În anul 1998 consiliul local a aprobat stema și drapelul orașului Rezina. Stema și drapelul orașului Rezina au fost elaborate de Silviu Andrieș - Tabac, doctor în istorie în baza chestionarului heraldic completat de Nicolae Proca, profesor de istorie la liceul teoretic „Alexandru cel Bun”, orașul Rezina.

1.3 Planificarea spațială

Planul Urbanistic General al or. Rezina a fost elaborat în anul 1987 și s-a stabilit concepția acțiunilor de dezvoltare a localității și măsuri de organizare a zonelor funcționale, care vor fi orientate spre aplicarea acestora cu scopul ameliorării construcțiilor și amenajării teritoriului. A fost stabilit intravilanul cu Reglementări a zonificării teritoriului. A fost elaborat Regulamentul local de urbanism cu caracteristicile fiecărei unități teritoriale de referință.

În prezent se dispune de un Plan Urbanistic Zonal al raionului de Vest al or. Rezina, elaborat în anul 2005 și s-a stabilit concepția acțiunilor de dezvoltare a localității pe perioada pînă în anul 2020, măsurile de organizare a zonelor funcționale, care vor fi orientate spre aplicarea acestora cu scopul ameliorării construcțiilor și amenajării teritoriului.

Amenajarea orașului. Orașul Rezina este situat în partea de Nord - Est a Republicii Moldova, pe malul drept al râului Nistru, la 98 km depărtare de orașul Chișinău, la 3 și respectiv 6 km de gara feroviară a orașului Rîbnița și Mateuți și este traversat de drumul de tranzit Orhei - Rîbnița.

Așezată pe trei terase formate de malul abrupt al Nistrului, localitatea are o climă caldă, temperată, influențată de clima Carpaților estici și a Cîmpiei Ucrainene. Temperatura medie anuală, în această zonă, oscilează între 8 - 9°C; iarna, atingînd uneori minus 20 - 25°C, vara +35°C - 40°C. În prezent clima din această zonă a Nistrului a devenit mai călduroasă decît în secolul trecut. Faptul se explică, prin evoluția călduroasă a climei în Europa de Vest și de Est, schimbarea temperaturii fiind determinată de diferiți factori naturali și umani.

Prin așezarea sa geografică, teritoriul Rezinei face parte din podișul de nord al Republicii Moldova, fiind brăzdat, în partea de Nord, de râulețul Valea Rezinei, și, iar la sud de Valea Stohnei. În partea de apus, dacă mergem pe drumul ce duce spre Orhei, ajungem la moșia satului Țareuca, cu care orașul se învecinează la asfințit.

Orașul Rezina include localitățile Rezina, Boșernița, Ciorna, Stohnaia pe o arie de 3497,46 ha. Cea mai mare suprafață din intravilan aparține orașului Rezina și constituie 65,49%, iar cea mai mică s. Boșernița. Structura

intravilanului a fost modificată în ultimii 5 ani, fiind mărit intravilanul s. Ciornaia și s. Stohnaia – cu 13,63% și respectiv cu 8,11%, micșorat al or. Rezina cu 5,74% – 75,62 ha. Intravilanul s. Boșernița a rămas invariabil.

Tabelul 1. Structura intravilanului localității, ha

Tipuri terenuri	Suprafață, ha
Total, inclusiv	3497,46
Terenuri sub construcții	370,9798
Terenuri agricole	1336,21
Rezerva	463,06
Drumuri și cai de comunicație	126,97
Ape, râuri	36
Păduri	103,67
Alte terenuri	308,76

Sursa: Primăria or. Rezina

Parcelarea și zonarea funcțională a orașului Rezina. Intravilanul este divizat în următoarele zone urbanistice:

- I terasă
- II terasă
- II terasă
- Rezina de Vest
- Rezina de sud - est
- Rezina de nord - vest.

Pentru valorificarea mai eficientă a patrimoniului public și protejarea clădirilor istorice este necesară elaborarea și aprobarea Registrului patrimoniului public, iar pentru o dezvoltare durabilă și protejarea / conservarea moștenirii istorice este necesară instituirea unui muzeu de importanță locală (regională).

1.4 Elemente de brand ale localității

Stema orașului Rezina

Stema reprezintă un scut cu o biserică de aur cu 2 turnuri, așezată în profil, la poalele căreia trece o fascie ondulată de argint. Scutul e timbrat cu o coroană murală de aur cu trei turnuri.

Fascia ondulată de argint care trece pe la poalele bisericii reprezintă apele Nistrului rău al dăinuirii și continuității. Cercul verde de nuanță kaki este împrumutat din rândul elementelor convenționale utilizate în hărțile de geografie economică, unde marchează industria materialelor de construcție în general. Aici el semnifică nu numai fabrica de ciment bine cunoscută și peste hotarele Republicii Moldova, ci și tradiționalele cariere de piatră, calcar precum și tradiționalele întreprinderi de stingere a varului, care au existat la Rezina în sec. XIX-XX. Acest element adus în heraldică din alt domeniu nu contravine canoanelor artei blazonului și accentuează preocupările economice ale urbei, care au determinat în buna parte trecerea localității de la statutul de sat la cel de târg-oraș. Culoarea verde în heraldică mai poartă și semnificația de simbol al dragostei, tinereții, frumuseții, renașterii. Câmpul de argint al scutului semnifică puritatea, nevinovăția, sinceritatea orașenilor. Coroana murală de aur cu trei turnuri sugerează faptul că Rezina este o localitate urbană și poziția ei în ierarhia orașelor din Republica Moldova.

Drapelul orașului Rezina

Drapelul reprezintă o pânză dreptunghiulară: mărimea 1,0 x 1,5 m, albă, având în centru un cerc verde - kaki, încărcat cu o cruciuliță de aur și o fascie ondulată de argint în partea inferioară. *Explicația:* Drapelul este elaborat în baza stemei, culorile sale repetă smalțurile blazonului, elemente constitutive care au aceeași semnificație. Pentru armonizarea ansamblului vexilologic biserica din stemă a fost înlocuită cu o cruciuliță din același metal. Decorurile exterioare ale drapelului sunt cele stabilite de Comisia Națională a Republicii Moldova pentru drapelul orașului de acest nivel. Ciucurii exprimă poziția Rezinei în ierarhia generală a unităților administrativ - teritoriale ale Republicii Moldova. Vîrful hampei și panglica tricoloră arată apartenența de stat a urbei. Culoarea albă a drapelului semnifică puritatea, nevinovăția și sinceritatea orașenilor.

Conform rezultatelor discuțiilor organizate în cadrul focus-grupului dedicat tematicii “Elemente de brand”, simbolul orașului Rezina reprezintă Stema orașului (care semnifică: istoria și tradițiile, tendința spre curățire spirituală, indică amplasarea geografică și bogățiile naturale ale orașului) și cele mai lungi scări - 197 trepte.

Localitatea se evidențiază prin existența și funcționarea întreprinderii “Lafarge Cement Moldova” - o companie cu capital francez, specializată în industria materialelor de construcție. Principalele genuri de activitate ale companiei sunt extragerea zăcămintelor minerale, producerea și

comercializarea cimentului, comerțul cu ridicata a nisipului, pietrișului, gipsului etc. și deține estimativ o cotă de 60% din piața locală a cimentului.

„Fântâna ardelenilor”- reprezintă un izvor construit la sfârșitul secolului XIX - începutul secolului XX, amenajată în 1941 de către un grup de ardeleni, care au adus piatră de granit și toate cele necesare din județul Ardeal, România (de aici și denumirea de Fântâna Ardelenilor). Cu timpul fântâna a nimerit în zona de construcții, dar datorită eforturilor orașenilor a fost reconstruită cu 50 m mai la vale, unde au fost reinstalate și pietrele de granit.

2 Potențialul natural

2.1 Resurse naturale

2.1.1. Bazine acvatice

Pe teritoriul orașului Rezina lipsesc bazinele acvatice (iazuri, lacuri) naturale sau artificiale. Însăși orașul este situat pe malul râului Nistru pe o distanță de 13 km. Acest fapt oferă urbei o posibilitate de a dezvolta unele ramuri ale economiei, precum transportul naval fluvial și industria turismului. În partea de Nord orașul este limitat de o vale adâncă, de direcție latitudinală, pe fundul căreia se scurge râulețul Valea – Rezinei. Din partea r. Nistru este înălțat un baraj de protecție cu înălțimea de circa 2,5m, cota medie a solului pe acest teren constituind 29,3 - 29,7 m.

În perioada anilor 1990 – 2000 apele reziduale a rețelei de canalizare a locuitorilor orașului erau pompate spre stația de purificare a orașului Rîbnița, dar în urma datoriilor acumulate în perioada anilor 2000 – 2003 orașul Rîbnița a sistat acumularea deșeurilor.

Orașul Rezina momentan nu dispune de stație de epurare a apelor uzate, este în construcție,. Astfel, momentan toată canalizarea orașului din anul 2003 se deversează în râul Nistru, ulterior se revarsă în Marea Neagră. Din cauza infiltrațiilor apelor ce conțin cantități de impurități, orizontul de apă se impurifică, iar acest orizont ulterior este principala sursă de apă potabilă a mun. Chișinău și altor localități.

2.1.2. Aer

Pe teritoriul s. Mateuți, r. Rezina este amplasată stația automată de control a calității aerului atmosferic. În anul 2011¹ nivelul de poluare a aerului înregistrate conform Indicelui complex al Poluării Aerului (IPA5) a fost redus, IPA₅=2 - caracteristica cantitativă a nivelului de poluare cauzată de substanțele prioritare (suspensii solide, ozon troposferic, monoxid de carbon, dioxid de sulf, sulfura de hidrogen).

Evaluarea nivelului poluării aerului conform IPA₆:

0-4 – redus, 5-6 – sporit, 7-13 – înalt, ≥ 14 – foarte înalt

Tabelul 1. Depășiri a Indicelui complex al Poluării Aerului

Indice	Descriere, zile
CMA_{mm} (Concentrația Maximă Admisibilă (maximă momentană înregistrată timp de 20 minute))	<ul style="list-style-type: none">• Suspensii solide – 27• Monoxid de carbon – 1• Sulfură de hidrogen - 1
CMA_{md} (Concentrația Maximă Admisibilă (media diurnă))	<ul style="list-style-type: none">• Suspensii solide – 44• Ozon troposferic - 241

Sursa: Serviciul Hidrometeorologic de Stat

2.1.3. Fondul funciar

În or. Rezina pe parcursul ultimilor 5 ani piața funciară locală atestă o dezvoltare inconsecventă (anul 2011 - indicii tranzacțiilor s-au redus considerabil). Ponderea tranzacțiilor efectuate în anul 2012 față de 2009 constituie 107,14%, iar valoarea lor este mai mare cu 147,58%. Apogeul tranzacțiilor de vânzare – cumpărare au fost înregistrate în anul 2010 - 46 tranzacții cu valoare de 587025 lei, suprafața terenurilor supuse procesului de vânzare - cumpărare constituind 5,2721 ha.

Tabelul 2. Piața funciară

	2009	2010	2011	2012	2013
Numărul tranzacțiilor, vânzare - cumpărare	14	46	12	29	16
Suprafața teren, ha	1,30	5,2721	0,2961	0,25	0,8675
Valoarea totală, lei	137797	58725	68034	341166	261177

Sursa: Primăria or. Rezina

¹ <http://www.meteo.md/mold/starea2011.htm>

Pe teritoriul oraşului cariere de extragere a calcarului sunt amplasate în proxima vecinătate a satului Ciorna și au stat la baza dezvoltării ramurii industriale de producere a cimentului. Suprafața totală a carierelor este de 256,4 ha – proprietate a statului, care sunt gestionate de către SA „Lafarge Ciment”, întreprindere moldo-franceză, lider național în industria de producere a cimentului. Trebuie menționat faptul, că carierele de calcar dispun de rezerve de materie primă pentru cel puțin 50 ani înainte.

2.1.4. Biodiversitate

Suprafața totală a fondului forestier Rezina constituie 103,67 ha, dispersate neuniform pe teritoriul intravilanului și extravilanului oraşului Rezina. Fondul forestier este reprezentat de cvercinee (stejar) – 25 %, salcîmi – 32 %, frasin – 8 %, ulm – 9 %, cărpiniș – 6 %, tei – 5%, rășinoase – 2%, diverse tari – 12 %, diverse moi 1 %. Starea actuală a fondului forestier este satisfăcătoare, lucrările silvice permanente se efectuează în conformitate cu amenajamentul silvic elaborat de către ICAS Chişinău.

Lumea animală în păduri este reprezentată de: pisica sălbatică, mistrețul sălbatic, bursuc, nevăstuică și vulpea roșcată. Dintre rozătoare aici se întâlnesc ondatra, veverița, hârciogul de pădure, iepurele alb și o mulțime de alte rozătoare (se întâlnesc atât în păduri, cât și în stepa). Din păsări se întâlnesc - potârniche, prepelițe, hulubi sălbatici, bătăni, cocostârci, cioara de câmp, vrăbii. În râuri și alte bazine de apă cresc următoarele specii de pește: crap, plătică, șalău, morunaș, mai rar se întâlnesc umbra, de asemenea păsările de apă - rațe, găște.

Orașul Rezina dispune de fișii verzi de protecție plasate în diferite regiuni ale oraşului pe lângă diferite întreprinderi și instituții.

Tabelul 3. Spații verzi

Localizarea spațiilor verzi	Suprafața
Spații verzi de folosință generală	2,36 ha
Spații verzi din cuprinsul arterei de circulație	17,5 km
Spații verzi de pe lângă instituțiile de învățămînt	3,17 ha
Spații verzi ale instituțiilor sanitare	2,50 ha
Spații verzi pe lângă întreprinderi	8,86 ha
Parc dendrariu „Grigore Vieru”	30 ha
Spații verzi pe lângă locuințe	10 ha

Sursa: Primăria or. Rezina

Conform Legii RM nr. 1538-XIII din 25.02.1998 “Privind fondul ariilor naturale protejate de stat” orașul Rezina dispune de monumente ale naturii geologice și paleontologice care pot servi ca puncte de atracție turistică locală amplasate la vest de satul Boșernita – „Cariera din Boșernita” (părăsită) și de satul Ciorna „Argile etuliene”, amplasate pe malul Nistrului, pe o suprafață de 5 și respectiv 3 ha.

În același timp, în plan teritorial și regional descoperim un potențial turistic, care fiind valorificat ar putea aduce contribuții în dezvoltarea și prosperarea oraşului. Monumentele naturii aflate în aria geografică proximă sunt:

- rezervațiile peisagistice Saharna și Țîpova (Rezina), care fac parte din categoria ariilor naturale protejate datorită diversității peisajelor turistice;
- unul dintre monumentele reprezentative ale naturii de origine botanică, ce cuprinde sectoare prețioase de vegetație forestieră este amplasat în com. Haraba (din preajma or. Râbnița);
- restabilirea celebrelor mori de apă de pe râul Ciorna, care erau cunoscute în republică și cetății geto – dacice ar prezenta subiecte turistice atractive, iar orașul Rezina poate deveni un Centru Zonal Integrator Turistic, privind dezvoltarea turismului în spațiul rural din împrejurimile lui;
- „Fîntîna ardelenilor”.

2.1.5. Resurse naturale ale subsolului cariere, ape minerale

Resursele naturale subpământene ale oraşului sunt amplasate în localitățile adiacente: s. Ciorna, Stohnaia și Boșernița. Din cadrul Carierei de la Ciorna se extrage calcar, nisip și argilă. Volumul anual de extracție a calcarului constituie 720 mii tone. Calcarul nu este exportat, dar utilizat la nivel local de către întreprinderea de ciment „Lafarge” în calitate de materie primă pentru producerea cimentului. Cariera dispune de rezerve în volum de 18 mln. tone. Alte zăcăminte de nisip și calcar sunt amplasate în satele Stohnaia și Boșernița, care momentan nu sunt cercetate de către specialiștii în domeniu și nu sunt exploatate.

2.1.6. Managementul situațiilor de urgență

Activitatea autorităților administrației publice locale în cazul situațiilor de urgență este coordonată de Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne, creat pe lângă Guvern. Organizarea

protecției civile poartă un caracter obligatoriu și se organizează conform principiului teritorial de producție în corespundere cu organizarea administrativ-teritorială a republicii, cuprinzând toate ramurile economiei naționale.

Tabelul 4. Matricea riscurilor tehnogene potențiale pe teritoriul or. Rezina

Situatii excepționale	situații excepționale de proporție				
	de obiect	locală	teritori ală	naționa ală	transfron talieră
1. Accidente de transport (catastrofe):					
accidente ale navelor fluviale de transport;	mediu				
accidente ale navelor fluviale de pasageri;	mediu				
catastrofe aeriene în afara aeroporturilor și localităților;	mic	mic	mic		
accidente pe căile rutiere (catastrofe auto de proporții);	mediu	mediu	mediu		
2. Incendii, explozii, pericol de explozie:					
incendii (explozii) în edifici, la rețelele de comunicații și utilajele tehnologice ale obiectelor industriale;	mediu	mediu			
incendii (explozii) la obiectele în care se păstrează substanțe ușor inflamabile, inflamabile și explozibile;	mediu	mediu			
incendii (explozii) în transport;	mic	mic			
incendii (explozii) în edificiile și construcțiile de locuit, sociale și culturale;	mic	mic	mic	mic	
depistarea munițiilor neexplode;	mic	mic			
incendii (explozii) în spațiile deschise, pe străzi în locurile de concentrare în masă a populației (stațiile transportului în comun, piețe, stadioane, etc.);	mic	mic			
incendii (explozii) la obiectele cu destinație agricolă;	mic	mic	mic		
incendii (explozii) în edificiile și construcțiile de cult.	mic	mic			
3. Accidente cu degajarea (cu pericol de degajare) substanțelor chimice periculoase:					
accidente în transport cu degajarea substanțelor chimice periculoase;	mediu	mediu	mediu		
formarea și răspândirea în procesul reacției chimice, declanșate în urma accidentului, a substanțelor chimice periculoase;	mediu	mediu	mediu	mic	mic
4. Depășirea concentrației maxim admisibile a substanțelor periculoase în mediul ambiant:					
depășirea concentrației maxim admisibile a substanțelor periculoase în pământ;	mare	mare	mare	mare	mare
depășirea concentrației maxim admisibile a substanțelor periculoase în aerul atmosferic;	mare	mare	mare	mare	mare
depășirea concentrației maxim admisibile a substanțelor periculoase în apele de suprafață;	mare	mare	mare	mare	mare
depășirea concentrației maxim admisibile a substanțelor periculoase în apa potabilă;	mare	mare	mare	mare	mare
5. Accidente cu degajarea (pericol de degajare) substanțelor radioactive					
6. Prăbușirea bruscă a edificiilor, construcțiilor:					
prăbușirea edificiilor și construcțiilor locative, de menire socială și culturală.	mic	mic			
7. Accidente ale sistemelor electroenergetice:					
ieșirea din funcțiune a rețelelor electrice de transport;	mic	mic			
accidente la sistemele (rețelele) electroenergetice cu întreruperea îndelungată a furnizării energiei electrice	mic	mic	mic	mic	
8. Avarii ale sistemelor comunale de asigurare vitală:					
avarii ale sistemelor de alimentare a populației cu apă potabilă;	mic	mic			
9. Avarii ale sistemelor de legătură și telecomunicații:					
avarii ale sistemelor de legătură și telecomunicații.	mic	mic	mic		
10. Avarii ale sistemelor de purificare industriale:					
11. Avarii hidrodinamice:					
ruperea barajelor (digurilor, etc.) cu formarea valurilor de erupție și declanșarea inundațiilor catastrofale;	mediu	mediu	mediu		
ruperea barajelor (digurilor, etc.) și apariția viiturii de erupție;	mediu	mediu	mediu		
ruperea barajelor (digurilor, etc.) ce se soldează cu spălarea solurilor fertile sau cu formarea depunerilor pe teritorii extinse.	mediu	mediu	mediu		

Sursa: Estimarea experților conform informațiilor furnizate de Primărie

Tabelul 5. Matricea riscurilor tehnogene potențiale pe teritoriul or. Rezina

Situatii excepționale	situații excepționale de proporție				
	de obiect	locală	teritor ială	naționa lă	transfron talieră
1. Fenomene periculoase geofizice:					
cutremure de pământ	mediu	mediu	mediu	mic	mic
2. Fenomene periculoase geologice:					
alunecări de teren;	mediu	mediu	mic		
prăbușiri;	mic	mediu			
eroziunea solurilor	mediu	mediu	mediu		
3. Fenomene meteorologice și agrometeorologice periculoase					
	mediu	mediu	mediu	mic	
4. Fenomene hidrologice periculoase					
nivelul înalt al apei (inundație);	mediu	mediu	mediu	mediu	
revărsarea apelor;	mediu	mediu	mediu	mediu	
viituri pluviale	mediu	mediu	mediu	mediu	
6. Fenomene hidrogeologice periculoase					
	mediu	mediu	mediu	mediu	
7. Incendii în natură					
incendii de pădure	mediu	mediu	mic		
incendii ale masivelor cerealiere	mediu	mediu	mic		
7. Situații excepționale cauzate de schimbarea stării pământului (solului, subsolului, landsaftului)					
degradarea intensivă a solurilor, deșertificarea unor imense teritorii, cauzată de eroziuni, sărături, înmlăștiniri etc.	mediu	mic	mic		

Sursa: Estimarea experților conform informațiilor furnizate de Primărie

Comisia pentru situații excepționale. Activitățile de pronosticare, prevenire și lichidare a consecințelor situațiilor excepționale sunt organizate și desfășurate de către comisiile pentru situații excepționale, create în temeiul pct. 4 al Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 1340 din 4 decembrie 2001.

Conform legislației naționale, conducerea nemijlocită a Protecției Civile se pune pe seama primarului. Conducătorul comisiei este obligat să raporteze la timp și obiectiv, în modul stabilit de lege, despre toate cazurile de apariție a situațiilor excepționale, despre cauzele, efectele lor și despre măsurile întreprinse pentru lichidarea efectelor.

2.2 Protecția mediului

Starea ecologică a orașului Rezina nu poate fi caracterizată ca una care ar oferi locuitorilor un mediu de viață sănătos. Principalele probleme rezultă din impactul negativ al poluării apelor, aerului, solului și produselor alimentare asupra sănătății.

Factorii de bază care favorizează poluarea mediului sunt:

- sectorul gospodăriei comunale (deversările din sistemul comunal al apelor neepurate, managementul neadecvat al deșeurilor menajere solide în toate localitățile)
- sectorul agrar (dejecțiile animaliere și sectorul individual din agricultură, depozitele de pesticide inutilizabile și interzise);
- amplasarea cimitirului orașenesc în hotarele orașului, ceea ce contravine normelor sanitare;
- factori industriali - zona industrială, precum și unele întreprinderi amplasate în proxima vecinătate a zonelor locuibile;
- prezența întreprinderilor industriale mari – uzina de ciment din Rezina, uzina de ciment, ardezie și metalurgică din orașul Rîbnița;
- lipsa stației de epurare în orașul Rezina și deversarea apelor menajere în râul Nistru, ulterior în Marea Neagră;
- traseul auto – drumul național R 20, care favorizează deplasarea transportului auto către fabrica de ciment din Rezina și uzina metalurgică din Rîbnița, ceea ce afectează calitatea aerului și a drumurilor, care se deteriorează sub greutatea autoutilitarelor;
- stocarea în jur de 100 tone produse chimice (pesticide, insecticide) în zona de protecție a râulețului Valea – Rezinei, satul Păpăuți, rl Rezina. Pesticidele sunt substanțe sau amestecuri de substanțe ce conțin ingrediente biologice active împotriva dăunătorilor, dar sunt, în general, substanțe toxice cu potențial de degradare a mediului.

Pe teritoriul Republicii Moldova fondul radiologic este determinat de radionuclizii naturali precum și de depunerile radioactive globale apărute în rezultatul testării armelor nucleare în anii 1950 - 1970 și a accidentului de la CAE Cernobil din 1986. În momentul actual, acest fond este determinat și de componența degajărilor în mediul ambiant a produselor de ardere a combustibilului organic de la termocentrale, de la materialele de construcție, gazele de eșapament de la transportul auto și transportul transfrontalier a maselor de aer.

Pentru diminuarea poluării aerului atmosferic și protecției de poluare acustică este necesar:

- optimizarea rețelei de transport și drumuri și organizarea unei centuri;
- modernizarea întreprinderilor industriale;
- lichidarea gunoiștilor neautorizate pe teritoriul orașului și zona de protecție a r. Nistru.

Managementul deșeurilor la nivel local este gestionat de ÎM „Servicii comunal locale” Rezina, dar o parte din populație transportă în mod individual deșeurile menajere, ceea ce favorizează apariția gunoiștilor neautorizate și poluarea mediului înconjurător.

3 Potențialul socio-uman

3.1 Resurse umane

2.2.1. Dinamica numărului și structurii demografice

La 01.01.2013 populația orașului cu suburbiile constituia 14327 locuitori sau 27,60% din populația raionului Rezina. Structura populației după sexe reprezintă o tendință specifică pentru întreaga țară, unde numărul femeilor prevalează bărbații: 7378 la 6949. Locuitorii orașului după densitatea populației per km² depășesc media de 117,2² locuitori per km² pe republică cu 313,95 locuitori per km². Ponderea cea mai mare a populației o deține orașul

²http://www.statistica.md/public/files/publicatii_electronice/Moldova_in_cifre/2013/Moldova_in_cifre_2013_rom_rus.pdf

Rezina – 83,52%, fiind urmat de s. Ciorna – 8,28% și s. Stohnaia – 4,8%. Cei mai puțini locuitori sunt înregistrați la Boșernița – 3,40%.

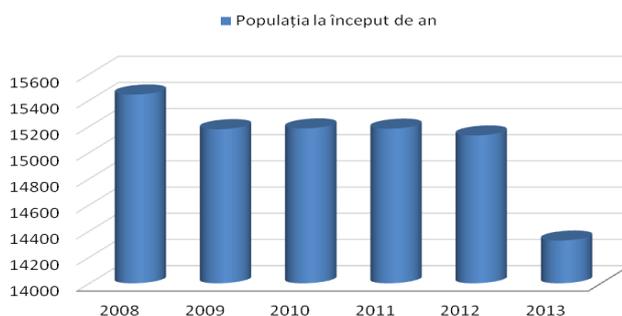
Tabelul 6. Populația după caracteristici sociale (la început de an 2013)

Populația satului:	Masculin:	Feminin:	Total:
Total, inclusiv:	6949	7378	14327
- De vârstă preșcolară (0 - 6 ani)	385	410	795
Dintre aceștia frecventează grădinița	310	330	640
- 6 (7) - 18 ani (de vârstă școlară)	768	805	1553
Dintre aceștia elevi în clasele 1 - 4	246	261	507
Dintre aceștia elevi în clasele 5 - 9	303	322	625
Dintre aceștia elevi în clasele 10 - 12	209	222	431
Care nu frecventează școala	-	-	-
Numărul copiilor lipsiți de îngrijire părintească	10	8	18
Persoane cu dizabilități	167	179	346
Numărul total de familii:			
- Sărace (în conformitate cu Direcția de Asistență Socială)			111
- Cu mulți copii (cu 3 și mai mulți copii)			56
- Monoparentale conduse de femei			131
- Inclusiv cele conduse de femei			129
Numărul de gospodării:			4924

Sursa: Primăria or. Rezina

În dinamică, populația orașului Rezina înregistrează o descreștere consecventă de 2,03%, situație caracteristică în republică.

Figura 1. Dinamica populației, locuitori

Sursa: Primăria or. Rezina

Tabelul 7. Populația. Natalitatea, mortalitatea și migrația populației, persoane la începutul anului

Perioada	Populația la început de an	Născuți	Decedați	Plecați la muncă peste hotare bărbați	femei
2008	15443	163	146	1702	1603
2009	15178	163	123	1400	1600
2010	15184	148	117	1700	1300
2011	15182	131	139	1670	1425
2012	15130	124	108	1300	1400
2013	14327	80	85	1250	1370

Sursa: Primăria or. Rezina

În dinamică în oraș, în anul 2012, ponderea natalității și mortalității este în descreștere față de anul 2008 cu 23,93% și 15,07%. Chiar dacă mortalitatea este în descreștere, prevalează natalitatea, excepție anul 2011 (6,11%). Natalitatea pe oraș, este influențată direct și indirect de un șir de factori, în general, specifici pentru toate localitățile republicii:

- *economici:* insuficiența locurilor de muncă, veniturile relativ joase ale populației, care au provocat migrația temporară și emigrația populației apte de muncă și de vârstă fertilă, influențează asimetric natalitatea din localitate și contribuie la „îmbătrânirea” demografică.
- *demografici:* printre factorii demografici prioritari ar putea fi considerat numărul de femei de vârstă fertilă, cuprinsă între 16 - 56 ani nu depășește rata de 39,06 % din numărul total al populației din localitate.

Ponderea populației plecate la muncă peste hotare în anul 2012 constituie 2620 persoane, fiind în descreștere față de anul 2008 cu 20,73%.

3.2 Forța de muncă

2.2.2. Aspecte ocupaționale

Conform datelor Primăriei, la 01.01.2013, din populația orașului au fost apreciate apte de muncă 11502 persoane sau 76,02% (dintre care 48,61% bărbați și 51,39% femei), cu 32,92% mai înaltă decât rata de activitate a populației de 15 ani și peste (*proporția populației active de 15 ani și peste în populația totală în vârstă de 15 ani și peste*) pe republică³. Acești indici demonstrează un potențial înalt al forței de muncă, care reprezintă, la rîndul său, o premisă importantă pentru dezvoltarea economică și socială a localității. Totodată, populația cu vîrsta peste capacitatea de muncă reprezintă doar 10,39 % din populație, favorabilă pentru dezvoltare.

La 01.01.2012 cel mai mare număr de angajați înregistrează ramura industriei de prelucrare – 17,80% din numărul total al persoanelor angajate în cîmpul muncii, urmînd angajații în administrația și serviciile publice – 16%, învățămînt, sănătate publică și asistență socială – respectiv, 13,85% și 14,40%; cel mai mic număr de angajați sunt cuprinși în industria hotelieră și agricultură: 0,51% și 0,64% respectiv.

Decalajul destul de evident între numărul populației apte de muncă și numărul angajaților în cîmpul muncii se explică prin faptul, că o parte a populației nu dispune de loc permanent de lucru, nefiind angajați oficial sau/și practic activitate pe cont propriu și munci sezoniere peste hotarele țării.

Din analiza potențialului uman al comunității reiese că, concomitent există 2 fenomene incompatibile: pe de o parte – șomajul, pe de alta parte – existența locurilor de muncă. Aceasta se explică prin faptul, că locurile de muncă disponibile nu întrunesc condițiile optimale de asigurare a veniturilor pentru solicitanți și aplicare a nivelului de calificare profesională. În aceste condiții, o parte din populația aptă de muncă, înregistrată la Agenția Teritorială OFM în calitate de șomeri, în realitate este plecată temporar la munci peste hotarele țării, revenind la intervale de timp pentru păstrarea evidenței la ATOFM.

În dinamică numărul șomerilor înregistrați la Agenția de ocupare a forței de muncă este în descreștere. Conform datelor furnizate, ponderea șomerilor înregistrați în anul 2012 constituie 415 persoane sau 2,74% din populație, fiind în descreștere cu 228 persoane sau 35,46% față de anul 2009. Ponderea femeilor constituie 51,02% și prevalează numărul bărbaților șomeri înregistrați, ceea ce contravine⁴ ponderii șomajului pe țară. Anual, în mediu, prin intermediul ATOFM sunt angajați în cîmpul muncii cca. 400 persoane.

3.3 Servicii sociale

Capacitatea instituțiilor de învățămînt existente în orașul Rezina acoperă aproape integral necesitățile locuitorilor urbei. Sistemul educațional orașenesc se constituie din instituții preșcolare, gimnazii, licee și instituții de învățămînt secundar - profesional. În aspect generalizator sistemul educațional poate fi exprimat astfel:

Tabelul 20. Informații despre instituțiile de învățămînt din or. Rezina

Tip de instituții	Număr unități	Capacitatea	Persoane deservite, elevi	Numărul de angajați
grădinițe	3	640	516	60
gimnazii	1	270	49	30
licee	3	2950	1780	90
Școală polivalente	1	250	243	32
Școală de tip auxiliar	1	200	185	61
Școală cu profil estetic /muzicală, de artă plastică	2	130	131	12

Sursa: Primăria or. Rezina

3.3.1. Educație preșcolară

În oraș funcționează 3 instituții preșcolare cu o capacitate de 640 locuri. Suprafața totală este de 4367 m². Numărul total al angajaților constituie 139 persoane, dintre care 47,48% educatori, fiecărui revenind în medie cîte 11 copii.

Chiar dacă în grădinița nr. 2, și 6 (limba de predare româna), 5 (limba de predare rusă) capacitatea totală constituie 110, 320 și 170 copii, instituțiile sunt frecventate de către 147 copii sau 133,63%, 340 copii sau 106,25% și 174 copii sau 102,35%.

³ <http://www.statistica.md/newsview.php?l=ro&idc=168&id=4192>

⁴ <http://www.statistica.md/newsview.php?l=ro&idc=168&id=4192>

Suprapopularea grădinițelor va fi rezolvată pînă la sfîrșitul anului curent, prin redeschiderea Grădiniței amplasate pe str. Păcii, unde se finalizează reparația capitală.

Dotarea cu materiale metodologice și educaționale a grădinițelor este suficientă. Starea fizică a clădirilor și încăperilor lasă mult de dorit, deoarece în toate instituțiile din momentul dării în exploatare (1 grădiniță – anul 1975, 1 grădiniță - 1983 și 1 grădiniță - 1987) nu au fost efectuate reparații capitale. În grădinițele Nr. 5 și Nr. 6 sunt parțial deteriorate acoperișurile, necesită renovare sistemele de aprovizionare cu apă și canalizare, cît și sistema de încălzire. Pentru diminuarea cheltuielilor în anul 2012 în cadrul grădinițelor au fost montate colectoare solare și cazane pe bază de biomasă

Problemele prioritare caracteristice instituțiilor preșcolare din orașul Rezina țin de infrastructura edilitară, rețelele ingineresti și deficitul de cadre didactice pregătite în domeniu.

3.3.2. Educație școlară

Conform anuarului statistic al Republicii Moldova în perioada anilor 2010 - 2012 pe teritoriul raionului Rezina funcționau 40 instituții de învățămînt, dintre care în centrul raional - 2 gimnazii și 3 licee. Capacitatea totală a instituțiilor școlare este de 2924 locuri, fiind valorificate în proporție de 51,85% (în total 1516 elevi):

- La nivel local învățămîntul școlar este reprezentat de 1 Gimnaziu din s. Ciorna și 3 licee, dintre care 2 cu predare în limba română și 1 în rusă.
- Învățămîntul profesional este reprezentat prin **Școala Profesională**, limba de predare - româna. Capacitatea totală constituie 420 locuri, ponderea elevilor constituind 38,1%, iar specialitățile de profil constituie: cusător, tîmplar în construcție, lăcătuș instalator tehnică sanitară, tencuitor, electrogazosudor și montator.
- Activitățile extracuriculare a **școlii muzicale și de arte plastice** cu o capacitate de 180 elevi sunt efectuate în incinta Centrului Comunitar Rezina, fiind angajați 16 persoane, dintre care 81,25% profesori. Beneficiarii școlii de arte plastice constituie 107 elevi sau 107% din capacitatea școlii și muzicale 65 elevi sau 81,25%. Școala muzicală dispune de 6 săli de clasă și 1 sală festivă, iar școala de arte plastice dispune de 5 săli de clasă, 1 sală de expoziție – Holul Centrului Comunitar și în cadrul Primăriei Rezina, 1 sală de teatru și 3 săli de studii. Centrul Comunitar Rezina este conectat la rețeaua de gaze naturale și apeduct, încălzire centralizată, dotarea tehnico-materială este slabă, mobilierul învechit și uzat.
- **Școala sportivă** activează în cadrul liceului teoretic „A. S. Pușkin”, fiind angajate 23 persoane, dintre care 82,60% profesori.

3.3.3. Cultura

Conform datelor Biroului Național de Statistică pe teritoriul raionului Rezina sunt înregistrate în total 35 instituții culturale (case de cultură și biblioteci publice). La 1 ianuarie 2013 în primăria Rezina funcționau 1 casă de cultură și 2 cluburi (Ciorna și Stohnaia), 4 biblioteci publice (biblioteca publică orășenească M. Eminescu, filiala M. Eminescu pentru adulți, Boșernița, Ciorna) ceea ce constituie 1/5 din numărul instituțiilor culturale ale rezinenilor.

Bibliotecile comunale din satele Ciorna și Boșernița au un fond total de carte de peste 15000 mii unități și sunt frecventate de cititori de diferite vârste. Infrastructura fizică a ambelor biblioteci este deteriorată, necesitând reparații capitale și condiții mai bune pentru atractivitatea cititorilor.

Alte două biblioteci publice funcționează pe teritoriul nemijlocit al orașului Rezina - biblioteca publică orășenească „Mihai Eminescu” și filiala bibliotecii publice orășenești Rezina.

Filiala bibliotecii publice orășenești a fost înființată în anul 1973, fiind destinată preponderent adulților și funcționează în căminul Școlii Profesional - Polivalente. Marea majoritate a literaturii este învechită și nu satisface cerințele tineretului studios din oraș. Înzestrarea bibliotecii, dotarea tehnică și condițiile oferite cititorilor sunt modeste.

Cea mai modernă bibliotecă din oraș este biblioteca publică „M. Eminescu” și servește ca centru metodic, informativ și cultural - educativ. În cadrul bibliotecii funcționează mai multe servicii: Sala Multimedia, Sala Mare de Expoziții și activități culturale, holul la etajul I pentru activități, 3 săli de lectură și 3 birouri de împrumut la domiciliu pentru diferite grupuri de utilizatori, o sală pentru oficiul de carte română “Argeș”, o sală și un birou pentru serviciul fonduri, un birou pentru Serviciul Informativ - Bibliografic, cîte un birou pentru serviciile Asistență de Specialitate și Relații cu Publicul.

Situația căminelor culturale și a caselor de cultură din oraș reflectă situația existentă în țară. Cele 2 cămine culturale din satele Stohnaia și Ciorna activează în mediu de peste 50 ani (s. Stohnaia - din 1950, s. Ciorna - din 1957), timp în care s-au uzat fizic și moral. Căminul cultural al satului Ciorna funcționează într-o clădire veche a colhozului, neadaptată cerințelor de funcționare a unui lăcaș de cultură. Potențialul căminelor culturale sătești nu este valorificat din cauza lipsei de echipamente și aparataje moderne necesare pentru organizarea sărbătorilor și

evenimentelor comunitare. În satul Ciorna în incinta căminului cultural activează colectivul etnofolcloric - model „Leana”.

Într-o situație relativ mai bună se află casa de cultură din orașul Rezina, cunoscută printre localnici ca Centrul Comunitar Rezina. Clădirea tip a fost dată în exploatare la 10 martie 1989. Centrul Comunitar funcționează la capacitatea planificată, aici activează 9 formații artistice, dintre care 8 formații cu titlu de colectiv - model. Instituția culturală din orașul Rezina dispune de minimul necesar pentru asigurarea funcționalității în corespundere cu cele planificate.

În incinta Centrului Comunitar Rezina în anul 2009 a fost deschis Muzeul de Istorie și etnografie a ținutului natal, unde sunt prezentate costume naționale, unelte casnice, etc.

Alte instituții culturale de tip cinematografe, teatre, stațiuni balneo - climaterice nu există, de aceea posibilitățile de relaxare și odihnă activă a localnicilor, inclusiv a tinerilor urbei sunt foarte limitate. Există doar câteva localuri amenajate (cafenele), care oferă condiții pentru relaxare și petrecerea timpului liber. În concluzie putem menționa, că infrastructura serviciilor de recreere și odihnă pentru locuitorii orașului Rezina este foarte modestă.

3.3.4. Sănătate

Principalul exponent al infrastructurii medicale este Spitalul raional, dat în exploatare către anul 1967. Starea fizică a clădirii este bună, s-a efectuat reparația capitală a acoperișului, conectat la gaze naturale și dispune de cazangerie autonomă. În total sunt 244 angajați, dintre care 16,80% medici, 46,31% asistenți medicali și 24,18% infirmiere și alt personal.

Pentru a beneficia de volumul de asistență medicală, prevăzut în Programul Unic al asigurărilor obligatorii de asistență medicală aprobat de Guvern și acordat de toate instituțiile medico-sanitare din Republica Moldova persoana trebuie să dispună de poliță de asigurare medicală. Conform datelor furnizate ponderea populației asigurate în anul 2011 constituie 19,67% din locuitorii orașului Rezina, dintre care 82,86% din localitatea urbană și 17,14% - rurală. În anul 2012 au fost asigurate 51,82% din populație și reprezintă o situație diametral opusă, ponderea persoanelor asigurate din localitatea urbană constituie doar 31,64% și 68,36% - rurală. Ponderea femeilor asigurate prevalează bărbații și constituie 50,04% față de 49,96%

3.3.5. Asistența socială

Asistența socială este o componentă a protecției sociale. Una dintre sarcinile importante ale asistenței sociale constă în evidențierea persoanelor eligibile să primească prestații și servicii sociale. Numărul persoanelor singuratiche este în dinamică ascendentă din mai multe considerente, una din cauzele majore fiind plecarea permanentă a tinerilor din localitate. Numărul mare de pensionari singuri face practic imposibilă deservirea integrală a acestora.

Ponderea persoanelor din categorii social – vulnerabile în oraș constituie 14,72%, iar problemele majore cu care se confruntă persoanele singure constituie:

- Insuficiența surselor financiare oferite în calitate de compensații;
- Pensile mici.

Beneficiile bănești exprimate în transferuri directe constituie unul din mecanismele protecției sociale și în marea lor majoritate sunt plătite de la bugetul de stat ce se constituie din (i) Indemnizații pentru copii; (ii) Alocații sociale; (iii) Compensații de diferite tipuri; (iv) Ajutoare bănești de la Fondul de Susținere Socială și (v) Alte prestații bănești.

Ponderea populației care a beneficiat de beneficii din partea statului au fost înregistrate pe motiv de sănătate 2364 persoane sau 16,5%, fiind urmate de indemnizațiile lunare pentru îngrijirea copiilor – 1000 sau 6,98% din populație, transport social gratuit 1256 persoane sau 8,30% și indemnizații unice pentru nașterea copilului 836 persoane sau 5,53%.

Tabelul 32. Beneficii și servicii de asistență socială, 2013

ANUL 2012	TOTAL			Pers. în etate			Pers. dizabilități			cu Copii		
	Tot.	F	B	Tot.	F	B	Tot.	F	B	Tot.	F	B
<i>Au beneficiat de prestații sociale, inclusiv</i>	320	168	152	89	47	42	120	68	52	-	-	-
<i>indemnizații de șomaj</i>	96	49	47	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>indemnizație unică pentru nașterea copilului</i>	836	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>îndemnizații lunare pentru îngrijirea</i>	1000	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ANUL 2012	TOTAL			Pers. în etate			Pers. cu dizabilități			Copii		
	Tot.	F	B	Tot.	F	B	Tot.	F	B	Tot.	F	B
<i>copiilor</i>												
<i>îndemnizații pe motiv de sănătate / incapacitate de muncă</i>	2,364	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>compensații pentru perioada de iarnă</i>	224	65	24	48	34	14	87	58	29	-	-	-
<i>Vizite de îngrijire la domiciliu</i>	45	26	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Cantina socială</i>	119	35	84	45	20	25	43	18	25			
<i>Transport social gratuit*</i>	1256	745	415	-	-	-	-	-	96	-	-	-
<i>Servicii de socializare</i>	400	280	120	220	180	40	68	21	47	-	-	-
<i>Alte servicii sociale</i>	600	78	96	254	182	72	172	84	88	-	-	-

Sursa: Primăria or. Rezina

În condițiile în care indemnizațiile lunare pentru îngrijirea copiilor în vârstă de până la 3 ani constituie în mediu 924,4 lei pentru persoanele asigurate, aceste plăți acoperă valoarea minimului de existență pentru copiii în vârstă de 1 - 6 ani în proporție de 69,6%. În cazul persoanelor neasigurate mărimea indemnizațiilor lunare pentru îngrijirea copiilor (300 lei) asigură doar 22,6% din necesarul minim pentru copiii în vârstă de 1-6 ani, ceea ce nu acoperă necesitățile de creștere a unui copil. Același lucru poate fi menționat referitor la compensațiile nominative⁵.

Pentru pensionari, anul 2013, minimul de existență a constituit 1341,4 lei și reprezintă 83,4% din valoarea medie pentru total populație. Valoarea medie a pensiei lunare stabilite la 1 iulie 2013 a constituit 1020,8 lei, ce respectiv face posibilă acoperirea minimului de existență pentru această categorie de populație la nivel de 76,1%. Dacă considerăm pensia medie pentru limită de vârstă co-raportul respectiv este de 78,5%. Coșul minim de existență pentru pensionari și persoanele cu dizabilități nu asigură măcar întreținerea și asigurarea cu medicamente și alte necesități, în cazul persoanelor ținute la pat: scutece, albituri ș.a.

Tabelul 44. Furnizorii de servicii sociale în cadrul comunității

Furnizor	Număr	Clienții serviciilor sociale	Criteriile de eligibilitate	Modelul de finanțare
Asistent social	2	Familii social vulnerabile	În dependență de gradul de vulnerabilitate	Bugetul de Stat
Lucrător social	4	Invalizi, persoanele în etate	Gradul de invaliditate situația familială – 45 persoane	Bugetul de Stat
Cantină socială	119, dintre care 70,59% persoane în etate și 29,41% persoane cu dizabilități	Persoanele singurate, în etate deserviți la domiciliu	După gradul de vulnerabilitate	„Consumcoop” Rezina, CR
Azil de bătrâni	20	Cazare și îngrijire, integrare socială, inclusiv din punct de vedere medical	Persoane în etate și invalizi	CR Rezina

Sursa: Primăria or. Rezina

La nivel de oraș, există o gamă rezonabilă de servicii sociale, însă numărul mare de solicitări depășește capacitatea admisibilă a prestării lor, astfel că unele persoane nu beneficiază la momentul solicitării de serviciul necesar.

3.3.6. Acorduri și sport

Orașul nu dispune de construcții sportive și centre de cultură fizică și întremare a sănătății la capacități mari și de acorduri, fiind alocate în anul 2011 Consiliului Raional Rezina 4 ha de teren pentru construcția unui complex sportiv. Conform datelor colectate în cadrul focus grupului efectuat în rândul tinerilor, este nevoie de un complex sportiv, cu stadion și bazin de înot, care să presteze mai multe servicii locuitorilor urbei.

Pe teritoriul orașului la moment funcționează 6 săli de sport, amplasate în instituțiile de învățământ. Terenuri și săli sportive pentru jocuri sportive colective de mini fotbal, volei și baschet există în cadrul fiecărei școli, inclusiv și la Școala polyvalentă și auxiliară.

În anul 1962 a fost înființată Școala sportivă pentru copii și juniori. Aici se ocupă tinerii urbei și din localități rurale, fiind antrenați de către 18 antrenori calificați, ce conduc activitatea a 30 grupe sportive la volei, fotbal, box, džiudo. Numărul de tineri care doresc să practice sportul și să-și întemeze sănătatea este mai mare comparativ cu capacitatea școlii, în prezent se caută soluții pentru separarea școlii și crearea unei filiale orașenești.

Orașul este recunoscut la nivel național și internațional datorită performanțelor sportive obținute la artele marțiale, realizate de organizația non-guvernamentală Clubul Sportiv „Karate - kay”. Printre cele mai valoroase rezultate din anul curent (luna octombrie, 2013) putem menționa Campionatul European de Karate Tradițional din Serbia – câte 1 medalie de aur și argint. Succesele și tradițiile școlii pot constitui o sursă incontestabilă în promovarea localității

⁵ <http://www.statistica.md/newsview.php?l=ro&idc=168&id=4206>

și atragerea de fonduri, iar parteneriatul cu alte instituții poate impulsiona dezvoltarea altor sectoare, aceasta fiind o sursă nedezvoltată și o oportunitate a localității.

În cartierele orașelor sunt amenajate 3 structuri de agrement pentru copii, număr insuficient pentru 795 copii de vîrstă preșcolară. Pentru tinerii din Rezina, de asemenea, lipsesc locurile de agrement, inclusiv Centre tineret/cafenele ale tinerilor.

Pentru locuitorii orașului sunt organizate diferite activități culturale și sportive cu ocazia sărbătorilor naționale – 27 și 31 august, Hramul Orașului – 14 octombrie, deschiderea sezonului sportiv, sărbătorile de iarnă – Anul Nou și Crăciunul, Bobotează.

4 Economia locală și nivelul de competitivitate regională

4.1 Structura economiei

Conform datelor statistice de care dispune primăria, în oraș la data de 01.01.2013 erau înregistrați 441 agenți economici, dintre care 311 întreprinderi cu drept de persoane fizică - 235 deținători de patentă și 76 întreprinderi individuale. Întreprinderi cu drept de persoană juridică constituie 130 persoane sau 29,47%. În structura întreprinderilor, după forma organizatorico-juridică, ponderea cea mai mare, o dețin întreprinderile cu drept de persoană fizică, care constituie 70,52% din numărul total de unități economice.

Tabelul 55. Agenți economic după forma organizatorico - juridică

Agenți economici	2009	2010	2011	2012	2013
<i>Întreprinderi cu drept de persoane fizice, inclusiv:</i>					
- întreprinderi individuale	75	96	79	77	76
- patentă	200	284	229	277	235
<i>Întreprinderi cu drept de persoane juridice, inclusiv:</i>					
- societăți pe acțiuni	7	6	4	4	5
- societăți cu răspundere limitată	63	84	92	102	118
- cooperative	1	1	1	1	1
- întreprinderi de stat	1	1	1	1	1
- întreprinderi municipale	3	4	4	5	4
- asociații de gospodării țărănești	1	1	1	1	1
Total	351	477	411	468	441

Sursa: Primăria or. Rezina

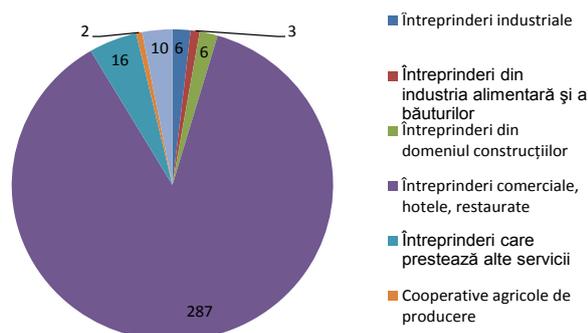
În dinamică ponderea agenților economici reprezintă o dezvoltare consecventă, înregistrînd în anul 2012 o creștere față de anul 2009 cu 33,33%. Ponderea SRL în anul 2012 au constituit cu 61,90% mai multe decît în anul 2009, iar posesorii de patentă cu 38,5%.

Pentru o activitate mai eficientă la nivel local activează servicii de suport propuse mediului de afaceri: Camera Înregistrării de Stat (filiala Orhei/ Reprezentanța Rezina), Inspectoratul Fiscal de Stat Teritorial Rezina, Biroul de Statistică Rezina, Biroul Vamal Centru, Postul Vamal Rezina, etc.

4.2 Caracteristici și tendințe ale activității economice

Activitatea economică a orașului reprezintă o situație caracteristică Republicii Moldova și se constată lipsa diversității activităților economice, ce denotă o dezvoltare slabă a sectorului de afaceri. Ponderea cea mai mare sunt deținute de întreprinderile din domeniul comercial (întreprinderi comerciale, hotelurile, restaurantele) – 287, dintre care 60,28% magazine. În oraș este prezentă infrastructura de suport în business, factor ce favorizează dezvoltarea întreprinderilor.

Figura 2. Sectoare de activitate a întreprinderilor din oraș, 2012

Sursa: Primăria or. Rezina

Industria orașului este reprezentată de 6 întreprinderi producătoare, dintre care cea mai mare constituie întreprinderea de producere a cimentului „Lafarge” SA, care deține mai bine de 90% din volumul producției industriale produsă la nivel de oraș, dar și de raion. Principalii agenți economici din localitate sunt:

Tabelul 17. Principalii agenți economici din localitate

Nr. crt	Denumirea agentului economic	Domeniul de activitate	Volumul vânzărilor, mii lei (2012)	Nr. angajați	Profit/Pierderi, mii lei(2012)	Total impozite, mii lei	Impozite în bugetul local, mii lei
1.	SRL "Candidus"	Comerț-produse m/c	34971,9	44	+32403	573,4	49966407
2.	SRL "Max-Victor"	Comerț	24324,00	38	+374,00	572,00	148292,07
3.	SRL "Sematrus"	Comerț	7322,6	23	+222,5	157,9	25431
4.	SRL "Eurociment"	Comerț	32234,4	21	+352,0	482,9	135306,92
5.	SRL "Covcor"	Comerț – produse m/c	24941,7	16	-140,8	36,5	24623,46
6.	SRL "Mast Tatatrov"	Confecționare haine	5 000 000	114	+481	1420,0	165

Sursa: Primăria or. Rezina

Turismul este subdezvoltat și funcționează doar 1 unitate de cazare pentru turiști – pensiunea turistică „Anastasia” cu 30 locuri. Conform estimărilor efectuate de administrația pensiunii, gradul de utilizare a instituției nu depășește cifra de 45%. Acest aspect reflectă pe deplină măsură nivelul de dezvoltare a turismului la momentul actual.

În perspectivă, datorită faptului că nu departe de oraș se află 2 monumente istorice și culturale (complexele monastice de la Saharna și Țîpova), industria hotelieră ar putea avea o ascensiune, dar această dezvoltare s-ar produce doar în paralel cu implementarea unui management total pentru utilizarea durabilă a capitalului turistic (natural și antropic), dezvoltarea infrastructurii, serviciilor și produselor turistice, care ar duce la creșterea fluxului de vizitatori și turiști în zonă.

4.3 Activitate investițională

În oraș există obiective și oportunități pentru atragerea investițiilor: terenuri industriale și construcții capitale neutilizate și reprezintă o sursă potențială suplimentară actuală pentru bugetul local, precum și oportunități pentru sectorul privat în crearea și dezvoltarea noilor inițiative private.

Tabelul 18. Terenuri industriale, comerciale disponibile

	Descrierea	Suprafața, ha	Amplasamentul	Proprietate
Teren	Amplasat pe malul Nistrului	4,1155	Str.Lomonosov, 52	APL
Teren agricol	Amplasat pe moșia s. Boșernița	19		APL
Teren agricol	Extravilanul or. Rezina	8		
Fabrica de tricotaje	Clădire cu suprafața de 28953 m ²	9,4	Str. Dacia, 40	APL
Teren	În intravilanul orașului Rezina, destinat construcției	0,91	Str. Dacia	APL
Clădirea biroului raional de statistică	Etajele 2, 3, 4, subsol, parțial etajul 1		Str. Păcii, 63 a	APL
Centrul diagnostic	Construcție nefinisată cu 4 etaje		Str. 27 August, 7	Minister. sănătății
Blocul școlii	Construcție nefinisată pentru 1200 de locuri		Str. Trandafirilor, 8	APL
1 clădire locativă cu 9 etaje	Construcție nefinisate		Str. 1 mai, 6	APL
Școala de muzică	Clădire cu 1 etaj cu mai multe săli		Str. 27 August, 66	APL
Gimnaziul Rezina	Clădire tip anii 60, cu 2 etaje		Str. Păcii, 36a	APL

Sursa: Primăria Rezina

În perspectiva dezvoltării sectorului industrial și comercializării mărfurilor pe piața internă și externă prezintă interes distanța de la orașul Rezina pînă la cele mai importante piețe de desfacere sau puncte de frontieră:

Tabelul 20. Distanța de la cele mai importante piețe

Destinația	Localitatea	Distanța, km
Puncte de destinație în vânzarea produselor	Rîbnița	4
	Șoldănești	15
	Orhei	50
	Bălți	100
	Chișinău	100
Puncte de trecere a frontierei	Tincova, Ucraina	30
	Iași, România	200

Sursa: Primăria Rezina

Cel mai avantajos punct de desfacere a pieții constituie or. Rîbnița, dezavantajul constituind diferența de valută și trecerea punctului vamal nistrean.

5 Infrastructura edilitară

5.1 Fondul locativ

5.1.1. Portofoliu de locuințe

Tabelul 19. Evoluția fondului locativ Rezina, 2013

Indicatori	2003	2004	2005	2006	2007	2012	%
Numărul gospodăriilor	6290	6292	6293	6296	6298	7689	
conectate la apeduct	770	770	770	779	779	4468	58.11
conectate la rețeaua de canalizare	160	160	160	162	164	3697	48.08
asigurate cu gaze naturale	3451	3624	3735	3809	3982	3696	48.07
conectate la rețeaua telefonică	3561	4289	4562	4260	4400	5136	66.80
conectate la rețeaua electrică	6232	6232	6232	6232	6271	7689	100
conectate la rețeaua de încălzire	-	-	-	-	-	421	5.47

Sursa: Primăria Rezina

5.1.2. Piața imobiliară

Valoarea imobilului este influențat de suprafața casei, etajarea, materialele de construcție utilizate, accesul la utilități, infrastructura rutieră existentă în prejmă.

De cele mai dese ori consultarea părților în procesul de vânzare - cumpărare este realizat de către secretarul primăriei, angajații Oficiului cadastral teritorial Rezina, notarii care mediază tranzacțiile. Avînd în vedere volumul mic de tranzacții imobiliare, companiile specializate în tranzacții imobiliare nu sunt prezente în localitate. Pentru difuzarea informațiilor de vânzare sunt utilizate instituțiile media locale și regionale.

Administrația publică locală nu ține registrul imobilelor în vânzare sau a solicitărilor de imobile, dar duce evidența proprietarilor de imobile, pentru a asigura colectarea impozitului pe imobil. Administrația publică locală organizează licitații de vânzare sau arendă a imobililor proprietate publică, în corespundere cu legislația în vigoare a Republicii Moldova.

5.2 Transport

Rețeaua de transport a orașului este reprezentată prin transportul auto, care este principalul mijloc de legătură internațional, republican și local Bălți – Rîbnița, deservit de Orhei drumuri. În apropierea orașului este amplasată calea ferată (distanța de 6 km – stația Mateuți) cu care circulă locuitorii orașului, dar care nu este utilizată de către agenții economici.

Rețele de transport fluvial disponibile pe rîul Nistru nu sunt utilizate, deoarece majoritatea barjelor sunt amplasate în partea stînga a Nistrului – orașul Rîbnița.

Lungimea totală a drumurilor din localitate este de 730,5 km cu acoperire rigidă, fiind reparate capital în ultimii 5 ani mai multe porțiuni mici de drum (str. 1 Mai, str. Centurii, str. Lomonosov - Rezina, s. Stohnaia) ceea ce constituie doar 0,4%. Drumurile locale – cele 80 de străzi sunt gestionate de către APL, cele naționale de SA”Drumuri Orhei”.

Transportul public intern în oraș este prestat prin intermediul a 6 microbuse, proprietate privată, cu o capacitate zilnică de 100 persoane, în interval de 1 oră și prețul de 3-4 lei. La necesitate, locuitorii pot apela la servicii de taxi, prețul călătoriei locale constituind 25 – 30 lei. Transportul extern este asigurat în diferite direcții de autobuze și rutiere.

Pe teritoriul orașului, în subordine, există următoarele căi de comunicație:

- autostrada de importanță națională: R 20: Bălți – Rîbnița, distanță de 7 km;
- drumurile locale ce leagă orașul Rezina cu satele Soloncenii și Saharna;
- 2 poduri peste r. Nistru – 1 pentru transportul auto și 1 pentru transportul feroviar.

În afară de acest drum în oraș există o rețea largă ramificată de drumuri de importanță locală.

5.3 Alimentarea cu apă

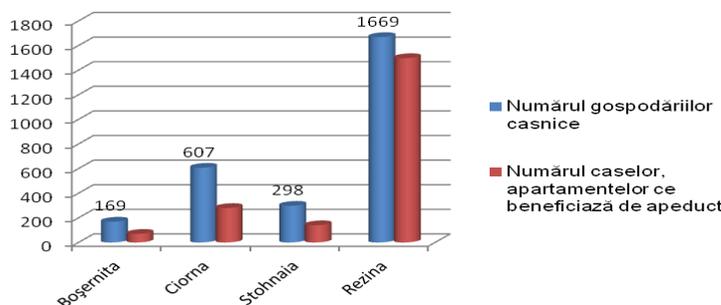
Lungimea totală a rețelei de aprovizionare cu apă constituie 27 km (la nivelul anului 2013), dintre care 50% are o vechime de peste 40 ani și este în stare nesatisfăcătoare. Aprovizionarea locuitorilor primăriei Rezina se efectuează din 4 surse de alimentare cu apă diferite, tarifele la apă fiind aprobate conform deciziei consiliului orașenesc nr. 5/17 din 25.07.2012 pentru anul 2013 sau de către proprietarii serviciului de aprovizionare cu apă.

Tabelul 20. Aprovizionare apă

Localitatea	Caracteristici	Tipul apei	Tarif apă, m ³ , lei persoană
Rezina	10 sonde arteziene, dintre care 8 sunt funcționale	potabilă, calitatea apei este 4 - medie (calitatea apei 1- 7)	<ul style="list-style-type: none"> • fizică – 12,82 lei • juridică – 62,16 lei
Stohnaia	sondă arteziană privată, sistemul de aprovizionare public - privat	tehnică, calitatea apei - 3	• fizică și juridică – 6 lei
Boșernița	apeduct conectat la rețeaua de aprovizionare cu apă Rîbnița, sistem centralizat privat	potabilă, calitatea apei - 7	• fizică și juridică – 8 lei
Rezina de Vest	Centralizat, din sondă arteziană, dintre care 96% constituie proprietate publică, 4% privată	potabilă, calitatea apei - 6	• fizică și juridică – 9,25 lei

Sursa: Primăria Rezina

Figura 3. Număr case / apartamente ce beneficiază de apeduct

Sursa: Primăria Rezina

În anul 2012 ponderea apartamentelor / caselor ce beneficiază de apeduct a constituit 41,42% la Boșernița, 46,13% Ciorna, 46,98% Stohnaia și 89,75% la Rezina. Restul apartamentelor / caselor se alimentează cu apă din fântinile de mină. Supravegherea calității apelor subterane de către Serviciul Sanitaro - Epidemiologic de Stat contribuie la asigurarea unei calități adecvate a apei de băut, a surselor și sistemelor de alimentare cu apă potabilă.

Serviciile de apeduct și canalizare sunt prestate în baza unui contract încheiat între întreprinderile municipale și gospodăriile individuale. Rețeaua de apă și canalizare este gestionată de către ÎM „Servicii Comunal Localive Rezina”, deservită de 121 angajați și care dispune de utilaj și tehnologii depășite, fapt ce nu permite dezvoltarea rapidă a serviciilor prestate.

Tabelul 21. Întreprinderi municipale, 2012

Nr. crt	Denumirea ÎM	Domeniul de activitate	Cota parte APL	Volumul vânzărilor, mii lei (2012)	Nr. angajați	Profit/Pierderi, mii lei(2012)	Total impozite, mii lei	Impozite în bugetul local, mii lei
1.	ÎM "Servicii comunal-locative"	Prestări servicii	100	8591	121	359,7	992,1	197,2
2.	ÎM "Piața Comercială a orașului Rezina"	Prestări servicii	100	902 mii	10	Pr.77,7 mii	230,2 mii	79,9 mii

Sursa: Primăria Rezina

Consumatorii achită lunar serviciile de apă și canalizare prin intermediul bonurilor de consum. Veniturile prestatorului de servicii sunt cheltuite pentru plata salariului angajaților, plata energiei electrice și a lucrărilor curente pentru întreținerea rețelei de aprovizionare cu apă.

Conform rezultatelor prezentate în cadrul studiului efectuat de compania *Magenta Consulting* pentru *Proiectul de Susținere al Autorităților Publice Locale* din cei 410 respondenți chestionați au apreciat cu media de 5,1 calitatea apei furnizate, dintre care 63% au apreciat cu note mai mari decât 4 și doar 9% au evaluat cu note mai mici de 4. Analizând satisfacția respondenților⁶ față de caracteristicile serviciului apeduct de care beneficiază locuitorii orașelor participante la studiu, se relevă cel mai ridicat nivel al satisfacției față de calitatea apei în rândul locuitorilor Rezinei este de 5.07 puncte (mai mare constituind 5.54 și 5.2 puncte) din 7 puncte, iar activitatea per general a ÎM „Servicii Comunal Locative Rezina” fiind apreciată cu 4,94 puncte.

5.4 Canalizare

Conform datelor prezentate în cadrul studiului efectuat de compania *Magenta Consulting* pentru *Proiectul de Susținere al Autorităților Publice Locale* din cei 389 respondenți chestionați 91% sunt conectați la canalizare. Conform datelor furnizate de primăria Rezina rețeaua de canalizare există doar în oraș. Ponderea apartamentelor / caselor racordate la rețeaua de canalizare constituie 3697 case / apartamente sau 48,08%, excepție constituind prezența foselor septice pentru colectarea și decantarea apelor uzuale menajere din cadrul gospodăriilor și instituțiilor publice, fiind deversate în r. Nistru fără a fi curățate. Evacuarea fosei septice se efectuează conform necesităților.

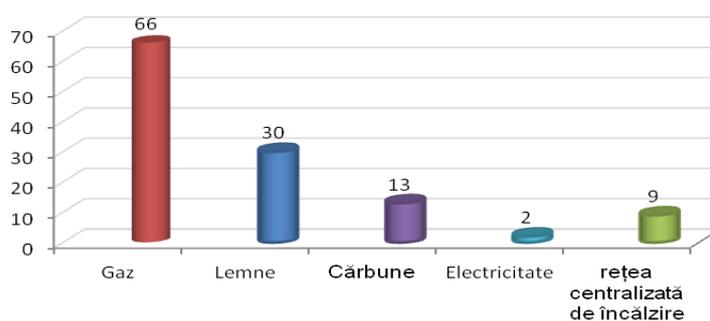
Conform deciziei consiliului orașenesc nr. 5/17 din 25.07.2012 tarifele pentru deservire rețelei de canalizare cu o lungime de 26 km pentru anul 2013 constituie: pentru persoane fizice - 4,70 lei/ m³ iar pentru persoane juridice – 7,92 lei/ m³.

5.5 Încălzirea

O problemă acută a orașului constituie asigurarea redusă a locuințelor cu energie termică, ponderea lor constituind doar 10,94%. Orașul nu dispune de un sistem de încălzire centralizat, locuințele fiind încălzite cu sobe plasate în interiorul apartamentelor sau cu încălzire autonomă individuală, ceea ce menține pericol de incendiu în aceste localuri.

Conform datelor furnizate de compania *Magenta Consulting* pentru *Proiectul de Susținere al Autorităților Publice Locale* în cadrul studiului răspunsurile privind utilizarea combustibilului au fost distribuite conform rezultatelor prezentate în figură:

Figura 4. Tip de combustibil utilizat pentru încălzire, %.

Sursa: Studiu de evaluare a gradului de satisfacție privind prestarea serviciilor publice

5.6 Gaz natural

Orașul este asigurat cu gaze naturale în proporție de 96%. În același timp cele 3 sate care intră în componența orașului nu sînt gazificate, excepție satul Stohnaia, unde sunt conectate doar 98 case sau 30,63%. La momentul

⁶ Raport de evaluare a gradului de satisfacție privind prestarea serviciilor publice, noiembrie 2012

actual rețeaua de gaze de presiune înaltă se află la marginea satelor Ciorna, Stohnaia și Boșernița, fapt ce creează premise favorabile pentru gazificarea acestor localități în timpul apropiat.

5.7 Energie electrică

Prestarea serviciilor de aprovizionare cu energie electrică este acoperită de către un singur prestator – S.A. „RED Nord”. Rata asigurării cu energie electrică este de 99,57% apropiindu-se de cifra absolută.

Energetica Republicii Moldova se deosebește de energetica altor state prin faptul că țara nu dispune de zăcăminte de combustibil fosil, de aceea 98% din totalul de energie și combustibil sunt acoperite din surse de import. Astfel, piața energetică a țării este dependentă de fluctuațiile prețurilor la resursele energetice de pe piața mondială.

Pe parcursul ultimilor ani costul unei kw a crescut considerabil, situație ce a redus capacitatea cetățenilor de a utiliza energia electrică și de a acoperi costurile pentru ea. În acest context ar fi binevenită explorarea și utilizarea altor surse alternative de energie, precum energia produsă din deșeuri – în perspectivă pe termen mediu și cea solară sau eoliană – pe termen lung.

5.8 Telefonie și comunicații

Prestatorul de servicii de telefonie fixă – S.A. „Moldtelecom” asigură legătura telefonică prin intermediul stației orașenești și sătești (Boșernița) și deservește 5269 abonați, dintre care Rezina - 4559, Stohnaia - 207, Ciorna 379, Boșernița – 124. De asemenea în localitate activează și operatori de telefonie mobilă (Orange, Moldcell, Unite), care oferă oportunități diferite pentru alegerea operatorului, precum și o gamă variată de servicii pentru consumatori.

5.9 Managementul deșeurilor

Serviciul de evacuare a deșeurilor este efectuat de către ÎM „Servicii comunal locale” Rezina. Serviciul deservește un număr de 4468 gospodării și constituie 58,11% din numărul total de gospodării. La nivel local există 57 locuri cu 196 containere pentru depozitare deșeuri, dintre care mai mult din 50% necesită a fi amenajate. Containerele sunt uzate și nu corespund normelor sanitare, de aceea necesită a fi înlocuite cu containere noi, moderne. Pentru o dezvoltare durabilă a localității, protecției mediului înconjurător și o activitate mai eficientă în domeniul managementului deșeurilor la nivel local este necesară inițierea selectării diferențiate a deșeurilor menajere – sticlă, plastic și hârtie.

Momentan orașul Rezina beneficiază de proiectul „Îmbunătățirea sistemului integrat de management al deșeurilor solide în raioanele Șoldănești, Rezina și Florești”. Proiectul este implementat de către ADR Centru cu suportul financiar al Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) în microregiunea Șoldănești, Rezina și Florești și reprezintă un proiect - pilot de gestionare a deșeurilor solide. Îmbunătățirea sistemului integrat de management al deșeurilor solide va contribui la eliminarea poligonului de depozitare a deșeurilor din partea de Vest a orașului, poligon periodic amenajat de către APL, dar care nu corespunde normelor sanitare și de protecție a mediului.

Conform datelor studiului efectuat de compania Magenta Consulting pentru Proiectul de Susținere al Autorităților Publice Locale, cei 474 locuitori au apreciat cu media de 5,68 puncte acuratețea lucrului angajaților ÎM „Servicii comunal locale” Rezina.

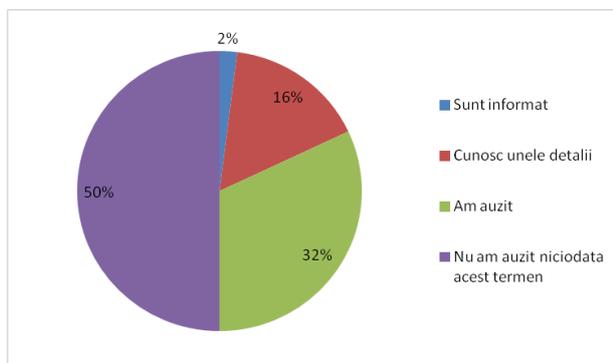
Conform datelor studiului efectuat de compania Magenta Consulting pentru Proiectul de Susținere al Autorităților Publice Locale, cei 474 locuitori au apreciat cu media de 5,68 puncte acuratețea lucrului angajaților ÎM „Servicii comunal locale” Rezina.

5.10 Eficiența energetică

Eficiența energetică este un concept care grupează metodele și mijloacele prin care în urma unei analize tehnico-economice, pot fi reduse consumurile de energie. Eficiența energetică reprezintă capacitatea de a efectua o acțiune cu un consum minim de energie.

O locuință este eficientă energetic atunci când transferul de căldură din interior spre exterior (sau invers) este minim. O centrală termică are eficiență energetică dacă energia consumată este transformată în căldură cu un randament maxim – pierderile pe coșul de evacuare sunt minime. Un autoturism are eficiență energetică dacă este capabil să transporte un kilogram de încărcătură cu un consum minim de combustibil.

Figura 5. Gradul de cunoaștere a conceptului de eficiență energetică, % din 474 locuitori

Pentru eficientizarea cheltuielilor în instituții preșcolare au fost montate colectoare solare (grădinița de copii nr. 6) și cazane pe bază de biomasă.

Rezultatele studiului efectuat de compania Magenta Consulting pentru Proiectul de Susținere al Autorităților Publice Locale, constată o cunoaștere slabă a conceptului de eficiență energetică în rândul populației or. Rezina și nu depășește cumulativ 18% din populație.

Sursa: Studiu de evaluare a gradului de satisfacție

privind prestarea serviciilor publice

În data de 10 februarie 2009 în Parlamentul European de către Comisia Europeană a fost lansată o inițiativă de formare a Convenției Primarilor. Scopul acestei Convenții este atenuarea schimbărilor climatice prin programe de eficiență energetică și promovarea surselor de energie regenerabilă. Orașul Rezina nu este membru semnatar al Convenției Primarilor angajați în creșterea eficienței energetice și utilizarea surselor de energie regenerabilă în teritoriile lor, atingerea și depășirea obiectivului Uniunii Europene de reducere cu 20% a emisiilor de CO₂ până în anul 2020.

La nivel național / internațional au fost elaborate mai multe documente strategice care reglementează domeniul dezvoltării durabile și protejării mediului prin diverse metode de eficiență energetică:

În conformitate cu prioritățile *Strategiei „Europa 2020”*, se prevede diminuarea emisiei de CO₂ cu 25% până în anul 2020, ceea ce presupune eficientizarea consumului energetic atât per persoană fizică, cât și per persoană juridică.

Strategia energetică a Republicii Moldova 2013 - 2030 stabilește 3 obiective generale: asigurarea securității aprovizionării cu energie; crearea piețelor concurențiale și integrarea lor regională și europeană; asigurarea durabilității mediului și combaterea schimbărilor climatice.

Programul Național de Eficiență Energetică 2011 - 2020 prevede drept obiective generale ale sectorului public inițierea programelor pentru îmbunătățirea iluminării stradale, reabilitarea clădirilor publice și a infrastructurii sociale, construirea clădirilor cu consum redus de energie, sau apropiat de zero, și utilizarea surselor regenerabile de energie pentru încălzirea clădirilor sociale.

Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova 2020” a stabilit drept obiectiv economisirea a 10% din consumul de energie la utilizatorii finali în sectorul construcțiilor și atingerea unei ponderi de 10% pentru clădirile publice renovate către 2020. Planul Național de Acțiuni în domeniul Eficienței Energetice a stabilit drept obiectiv de economisire a energiei de 8,6% în anul 2016 pentru sectorul public, care include și clădirile publice.

Strategia Națională de Dezvoltare Regională (SNDR) reprezintă principalul document de politică sectorială cu privire la dezvoltarea regională, elaborat sub egida Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, care promovează o dezvoltare economică și socială integrată la nivel regional și are drept scop atingerea obiectivelor de dezvoltare regională pe termen mediu. Strategia se bazează pe 3 domenii:

- Prioritatea 1: Reabilitarea infrastructurii fizice;
- Prioritatea 2: Susținerea dezvoltării sectorului privat, în special în regiunile rurale;
- Prioritatea 3: Îmbunătățirea factorilor de mediu și a atractivității turistice.

În contextul *Programului Regional Sectorial*⁷ pe domeniul Eficiență Energetică în Clădirile Publice până în anul 2020 se estimează că raionul Rezina va trebui să reabiliteze energetic aproximativ 9.122 m² de clădiri publice ceea ce ar însemna aproximativ 6 clădiri publice cu o suprafață medie de 1.500 m². Costurile estimate ale investiției necesare pentru realizarea acestui obiectiv constituie aproximativ 35,55 mil. MDL. Aceste investiții ar putea aduce

⁷ Modernizarea serviciilor publice locale în Republica Moldova. Planificare și programare regională. Programul Regional în Eficiență Energetică pentru Regiunea de Dezvoltare Centru, proiect.

economii anuale de aproximativ 1.441 MWh echivalentul în economii financiare la bugetul local de până la 1,80 mil. MDL. Acest nivel de investiții ar necesita surse financiare inclusiv din exterior sub formă de grant și împrumuturi. În scopul accesării surselor de finanțare este important ca raionul Rezina în următorii ani să asigure suficiente proiecte dezvoltate până la etapa de finanțare.

6 Capacitate instituțională

6.1 Management administrativ

6.1.1. Consiliul local

După adoptarea Legii privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28.12.2006 autoritățile administrației publice locale care realizează și asigură autonomie locală a oraș sunt:

- Consiliul orașenesc constituit din 23 membri, ca autoritate deliberativă și
- Primarul orașului, ca autoritate executivă ajutat de aparatul de lucru (primăria) constituit din 15 unități.

În Consiliul orașenesc sunt constituite trei comisii consultative de specialitate:

1. urbanism, managementul și cadastrul urban funcțional;
2. domeniile economie, buget, construcții, transport, comunicații, comerț și agricultură;
3. problemele sociale de drept și menținere a ordinii publice (educație, ocrotirea sănătății, cultură, tineret, sport, păturile social-vulnerabile, ordinea publică, etică și legislație).

Atribuțiile specifice ce revin consiliului și primăriei sunt stipulate în Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, în alte acte normative, inclusiv statutul or. Rezina.

Ponderea consilierilor peste 50 ani este cel mai mare și constituie 65,22%, în comparație cu numărul femeilor consilieri ce constituie 9 sau 39,13%. Din cei 23 consilieri 7 sau 30,43% au fost realeși de către cetățeni.

6.1.2. Primăria și servicii publice locale

Primăria este instituția administrației publice locale condusă de primar prin care se realizează principiile de autonomie locală, descentralizarea serviciilor publice și consultarea cetățenilor. Primarul este autoritatea reprezentativă a populației și executivă a Consiliului local. Chiar dacă Hotărîrea 688 din 10.06.2003 cu privire la structura și statele de personal ale primăriilor satelor (comunelor), orașelor (municipiilor) a fost abrogată în data de 20.02.2013, structura statelor de personal a primăriei Rezina „respectă” această Hotărîre și include 15 angajați.

Primăria nu are o organigramă elaborată și aprobată. Toți angajații se subordonează direct primarului. Acest fapt nu afectează activitatea primăriei, deoarece numărul personalului este mediu și permite organizarea lui fără stipulare în organigramă.

Conform regulamentului de organizare și funcționare a Primăriei, atribuțiile de bază ale funcționarilor publici sunt îndeplinite conform fișelor de post.

Echipa Primăriei e constituită din 15 persoane, dintre care 5 bărbați (33,33%) și 10 femei (66,67%), numărul bărbaților fiind mai mic decât numărul femeilor cu 5 persoane. Criteriul de vîrstă al lucrătorilor din cadrul primăriei denotă faptul, că primăria este o instituție matură, cu un stagiul avansat de activitate, din 15 persoane doar 2 persoane (13,33%) au vîrsta sub 35 ani, 7 persoane (46,66%) cu vîrsta cuprinsă între 35-50 ani și 6 persoane (40%) dețin vîrsta peste 50 ani. În calitate de funcționar public stagiul de muncă mai mare de 10 ani este deținut de 93,33% sau 5 bărbați și 9 femei.

Structura după vîrstă denotă că sistemul administrației publice locale nu poate fi la moment considerat atractiv pentru tinerii specialiști, deși piața forței de muncă abundă în specialiști în administrația publică (pregătiți și în domeniul informatic, limbi străine, posedînd viziuni moderne asupra reformei în administrație și capacități de a contribui la realizarea ei, mentalitate nouă și predispuși unui proces de dezvoltare a capacităților, inclusiv prin instruire), deoarece condițiile de lucru și salariile nu sunt atractive, iar posibilitățile de a face carieră sunt reduse.

Sediul primăriei, este unul propriu, cu suprafața de 124,2m², spațiu suficient pentru activitatea angajaților. Starea clădirii este satisfăcătoare, dar necesită reparație. Mobilierul parțial a fost reînnoit. .

6.1.3. Transparența decizională

În conformitate cu Regulamentul de funcționare a Consiliului local (aprobat în anul 2004) dreptul de inițiere a procesului de decizie aparține consilierilor și primarului orașului. Proiectul de decizie inițiat este prezentat secretarului Consiliului, care organizează pregătirea proiectului de decizie, solicită avizele comisiilor consultative. În elaborarea unui proiect de decizie, în mediu sunt implicate 15 - 20 persoane și durează aproximativ între 2 - 20 zile. În cadrul ședințelor sunt examinate chestiunile conform ordinii de zi aprobate la începutul ședinței respective. Unul din mijloacele de implicare a populației în gestionarea treburilor publice sunt consultările proiectelor de decizii cu cetățenii, societatea civilă și sectorul privat. Dintre modalitățile de asigurare a transparenței procesului decizional este utilizat panoul informativ, mass-media locală, conlucrarea consilierilor cu localnicii.

Conform discuțiilor realizate în cadrul primăriei în ultimele 12 luni, populația nu a fost convocată pentru audieri și dezbateri publice, însă conform sondajului de opinie publică efectuat⁸, cei mai mulți respondenți și - ar dori să se discute despre serviciile publice – 47%, evenimentele locale - 43%, bugetul local – 40% sau eficiența energetică – 13% dintre persoanele intervievate. Conform discuțiilor⁹ din cadrul focus – grupurilor la nivel local în activitatea APL lipsește transparența, iar tinerii sunt foarte puțin implicați în procesul decizional.

Un punct slab în activitatea primăriei este pagina web oficială neactualizată, care nu asigură un proces decizional transparent, echitabil, eficace și eficient prin publicarea tuturor proiectelor de decizie, asigurarea accesului cetățeanului la informațiile publice prin postarea informației pe pagină.

6.1.4. Securitatea publică

Ordinea publică este asigurată de Inspectoratul de Poliție Rezina. Poliția este o instituție publică specializată a statului, în subordinea Ministerului Afacerilor Interne, care are misiunea de a apăra drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei prin activități de menținere, asigurare și restabilire a ordinii și securității publice, de prevenire, investigare și de descoperire a infracțiunilor și contravențiilor.

Conform datelor disponibile, numărul de crime înregistrate în anul 2012 au constituit 155 crime, fiind în creștere cu 6 crime față de anul 2011. Numărul persoanelor luate la evidență de către organele poliției în anul 2012 au constituit 29 persoane și sunt în descreștere cu 4 persoane față de anul 2011. APL nu finanțează structurile de menținere a ordinii publice, dar menține relații de colaborare și informare reciprocă.

6.2 Finanțe publice locale

6.2.1. Venituri

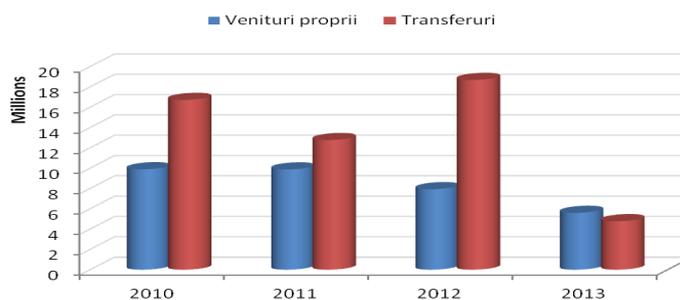
În conformitate cu prevederile Legii privind sistemul bugetar, legii privind finanțele publice locale și Codului Fiscal, care determină politica bugetar – fiscală inclusiv și a localităților urbane, se elaborează proiectul de buget. Elaborarea bugetului se face în baza plafoanelor stabilite de către Ministerul Finanțelor. APL dispune de taxe locale, veniturile din administrarea bunurilor publice și cele parvenite din prestarea serviciilor și poate beneficia de resurse financiare suplimentare prin intermediul organismelor finanțatoare și donatoare.

Sistemul existent de transferuri între APC și APL este inefficient, netransparent și, în esență, descurajează efortul fiscal propriu al autorităților publice locale (spre exemplu, APL care sporesc veniturile bugetare prin inițiative locale proprii pot fi puse în situația de a fi penalizate indirect prin reducerea sumelor de transfer de la bugetul de stat la bugetul local). APL se află într-o dependență excesivă de transferurile de la bugetul de stat și ca urmare acestea nu pot decide și rezolva în mod independent multe dintre problemele locale. În perioada anilor 2010 - 2012 ponderea transferurilor din venituri este mai mare de 50% și a constituit 62,83%, 56,39% și 70,21%.

⁸ Raport de evaluare a gradului de satisfacție privind prestarea serviciilor publice, Octombrie - noiembrie 2012, Magenta Consulting

⁹ Focus grup realizat de USAID cu tinerii din Rezina în data de 21.05.2013

Figura 6. Veniturile bugetului local, mln. lei

Sursa: Primăria or. Rezina

În perioada anilor 2010 - 2012 bugetul orașului a crescut cu 0,03%, dar luând în considerație rata medie inflației - 4,6%, bugetul a fost în descreștere cu 4,3%. În anul 2013 competența legată de întreținerea instituțiilor de învățământ școlar (primar, gimnazial, mediu de cultură generală și liceal) este trecută din competența APL de nivelul I la nivelul II, fiind reduse ponderea transferurilor.

În cadrul APL Rezina nu au fost efectuate audieri publice pe marginea proiectului Bugetului orașenesc Rezina pe anul 2013 sau 2014. Astfel, populația nu a fost informată cu privire la procesul de elaborare a bugetului, categoriile de venituri și cheltuieli și direcțiile prioritare ce necesită alocarea surselor financiare.

6.2.2. Cheltuieli

Fundamentarea, stabilirea limitelor și repartizarea cheltuielilor bugetare pe executori de buget și destinații se efectuează în exclusivitate de către autoritățile administrației publice locale, în concordanță cu domeniile de activitate și competențele care le revin în vederea funcționării lor și în interesul colectivității locale respective.

Cheltuielile aprobate în bugetele locale, reprezintă limite maxime care nu pot fi depășite. Contractarea de lucrări, servicii, bunuri materiale și efectuarea de cheltuieli se realizează de către executorii de buget doar cu respectarea prevederilor legale și în cadrul limitelor aprobate.

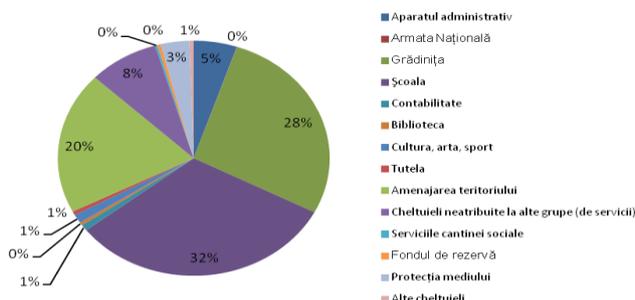
Majoritatea cheltuielilor sunt direcționate în domeniul educației. În perioada anilor 2010 – 2012 ponderea cea mai mare în structura cheltuielilor este deținută de cheltuielile pentru învățământ (32,23%, 35,29% și 31,90%) și educația preșcolară (26,23%, 27,93% și 27,43%), amenajarea teritoriului (28,24%, 18,53% și 19,56%). Cheltuielile în domeniul culturii, artei, sportului și bibliotecii au fost minime, constituind 0,58%, 0,58% și 0,41% și 2,85%, 1,47% și 1,20%.

Tabelul 22. Structura cheltuielilor, executate în perioada 2010 - 2012 (lei)

Denumirea indicatorilor	2010	2011	2012	2013 planif.
Aparatul administrativ	1386947	1577204	1472424	1529200
Armata Națională	17453	22322	10001	10000
Grădinița	7508273	6771276	7852548	6673400
Școala	9223579	8553754	9132571	
Contabilitate	350850	254819	243842	205300
Biblioteca	166737	141464	118117	158800
Cultura, arta, sport	815159	356951	344845	196500
Tutela	94000	89500	148290	108000
Amenajarea teritoriului	8083373	4490932	5598692	1152800
Cheltuieli neatribuite la alte grupe (de servicii)	730200	549934	2393370	334700
Serviciile cantinei sociale	23100	70884	78276	100300
Fondul de rezervă	134500	173427	116553	81300
Protecția mediului		1101463	973259	
Alte cheltuieli	86589	86588	147227	27100
Cheltuieli total	28620760	24240518	28630015	10577400

Sursa: Primăria or. Rezina

Figura 7. Structura cheltuielilor, anul 2012

Pentru exercitarea competentelor stabilite prin lege, primăria Rezina dispune de resurse materiale, instituționale, umane și financiare. Conform datelor furnizate, cheltuielile administrative din venituri proprii în perioada anilor 2010 - 2012 au constituit mai puțin de 30% (14,03%, 15,97% și 18,57%). Conform art. 11 al Legii 435 din 28.12.2006 privind descentralizarea administrativă primăria dispune de capacitate administrativă.

În perioada anilor 2010 – 2012 în oraș au fost realizate cinci proiecte în valoare de 5902,6 mii lei, inclusiv:

Tabelul 23. Proiectele implementate

Anul	Denumirea proiectului	Finanțator	Valoarea, mii lei
2010	Reparația capitală a unui segment de drum din str. Lomonosov, 2 - 50 din or. Rezina	FIFM, Primăria Rezina	2763,2
	Construcția drumului din str. Milescu Spătaru, r-nul Rezina	FIFM, Primăria Rezina, populația	1127,4
2011	Lucrări de reparație a grădiniței de copii din or. Rezina	FIFM, Primăria Rezina, populația	1369,9
2012	Montarea colectoarelor solare la grădinița de copii nr.6	FISM, Primăria Rezina	122,3
	Montarea cazanelor pe biomasa la grădinița de copii	FISM, Primăria Rezina	519,8

Sursa: Primăria or. Rezina.

6.3 Societate civilă și mass-media

6.3.1. Structuri ale societății civile

Sectorul asociativ este prezent prin organizațiile neguvernamentale, care au ca scop promovarea drepturilor consumatorilor, prestarea serviciilor sociale, instruirea pe diferite domenii de interes public în sectoarele unde administrația publică locală nu are suficientă capacitate. Colaborarea cu autoritățile este productivă și utilizată în folosul cetățenilor orașului, prezentând o platformă de comunicare pentru sensibilizarea și inițierea problemelor de interes local.

În oraș activează mai mult de 20 organizații non-guvernamentale, care contribuie la dezvoltarea socio-economică a orașului. Cea mai mare pondere în tabloul asociativ o au asociațiile obștești orientate spre dezvoltarea infrastructurii urbane și serviciilor pentru cetățeni (aprovizionarea cu apă potabilă, gaze naturale) – total 7 ONG. Sunt 3 Asociații a Părinților și Pedagogilor: APP „Cocoșelul de aur”, APP „Ștefan cel Mare” și APP „Alexandru Pușkin”. Funcționează ONG-uri și în alte domenii: tineret, cultură, sănătate, sport, turism, minorități.

Una dintre cele mai active asociații necomerciale este Agenția pentru Dezvoltare Regională (ADR) „Habitat”, constituită în anul 2001. Asociația contribuie la dezvoltarea durabilă a comunităților prin consolidarea democrației participative, dezvoltarea turismului și afacerilor mici și mijlocii și formarea profesională. ADR „Habitat” este specializată în prestarea serviciilor de interes public pentru dezvoltarea durabilă a spațiului rural din Bazinul fluviului Nistru pe segmentul Japca-Saharna – Țâpova - Văscăuți, precum și altor unități teritoriale administrative din republică. ADR „Habitat” este recunoscută la nivel național și internațional, având în palmare peste 51 proiecte comunitare implementate, dintre care 35 în localitățile de pe malul drept al Nistrului și 16 proiecte în localitățile raionului Râbnia.

6.3.2. Structuri mass-media

Pentru asigurarea accesului la informații de interes public pe teritoriul orașului Rezina există o singură publicație periodică: „Cuvîntul”. Publicația periodică „Cuvîntul” SRL are un tiraj 4460 exemplare și se distribuie abonaților, inclusiv vânzare liberă. Ziarul propune cititorilor informații interesante, dar caracteristic unei arii geografice mai mari, fiind plasate informații din raioanele Telenești, Orhei, Rezina și Șoldănești.

Alte surse de informare sunt canalele TV Moldova 1, NIT, ORT și Antena 2. Există și post local de televiziune „Elita”, care transmite informații relevante din viața comunității. Sunt recepționate posturile de radio - Radio Moldova, Antena C, Radio Noroc, Radio Șanson.

7 Analiza SWOT

Analiza SWOT reprezintă un instrument calitativ de analiză a potențialului de dezvoltare a orașului Rezina și constituie rezultatul unui proces participativ al părților interesate (grupuri de lucru sectoriale, interviuri, workshop-uri, focus grup - uri, dezbateri cetățenești).

Avantaje	Dezavantaje
<ul style="list-style-type: none"> Așezarea geografică reușită din punct de vedere turistic (pe malul râului Nistru); Resurse naturale (cariere de calcar, râul Ciorna), inclusiv materie primă pentru industria producerii cimentului: pietriș, moloz, nisip; Stație de cale ferată în apropiere (6 km), care în perspectivă poate fi accesată în scopul utilizării transportului de mărfuri; Potențial uman competent și calificat; Infrastructură dezvoltată, inclusiv socială (diverse instituții de învățământ, cultură, medicale, pentru grupuri dezavantajate); Rețea de drumuri naționale; Valorificarea imobilelor libere și terenurilor de către APL, inclusiv pentru satisfacerea necesităților populației (muzee, teatru, cinematograful, centrul meșterilor populari); Dezvoltarea atracțiilor turistice – plajă, cheul de la Nistru, pensiuni turistice, infrastructură de turism; Existența resurselor alternative de producere a energiei electrice (energia apei, eoliană, solară și din prelucrarea deșeurilor); Experiența și activismul ONG-urilor (APP, ADR Habitat). 	<ul style="list-style-type: none"> Poluarea mediului înconjurător de către întreprinderile industriale din Rezina și Rîbnița, inclusiv depozitul de pesticide Păpăuți; Distanța mare de punctele vamale; Exploatarea ineficientă a resurselor naturale și utilizarea tehnologiilor degradante de extragere a resurselor; Infrastructura turismului rural slab dezvoltată; Lipsa stației de purificare și deversarea apelor menajere în r. Nistru; Starea deplorabilă a rețelelor de apă și canalizare; Lipsa rampelor de acces pentru persoanele cu dizabilități; Lipsa spațiului agrement, spații verzi, locuri de joacă; Lipsa Registrului patrimoniului public și Planului de Dezvoltare Instituțională; Planul Urbanistic General neactualizat; Lipsa specialiștilor în atragerea resurselor externe; Instabilitatea politică și legislativă la nivel central, dar și local.
Oportunități	Riscuri / pericole
<ul style="list-style-type: none"> Vecinătatea cu orașul Rîbnița: locuri de muncă, piață de desfacere pentru producția agricolă și animalieră din gospodăria casnică; Explorarea materiei prime pentru producerea sticlei, dezvoltarea producerii și altor materiale de construcții; Utilizarea transportului feroviar și naval; Potențial turistic (râul Nistru, complexele monastice Saharna și Țăpova) - resurse de dezvoltare a turismului și industriei hoteliere; Atragerea fondurilor externe în domeniul protecției mediului și dezvoltării turismului; Utilizarea în industrie a tehnologiilor nepoluante; Producerea energiei din surse alternative; Valorificarea spațiilor neutilizate pentru inițierea afacerilor; Parteneriate publice – private. 	<ul style="list-style-type: none"> Pericol permanent de inundații; Zonă cu risc major de poluare ecologică, sursele principale de poluare fiind „Lafarge Cement” SA (exploziile, rezidurile) și uzinele din Rîbnița, depozitul de pesticide Păpăuți și deversarea apelor menajere în R. Nistru; Amplasarea orașului în zona conflictului transnistrean reduce din atractivitatea investițională a orașului; Existența punctelor vamale ilegale pe Nistru pot crea dificultăți pentru circuitul de mărfuri pe drumurile auto și feroviare; Situarea în proximitatea orașului Rîbnița, ce influențează politica de prețuri, migrarea forței de muncă, absorbția resurselor financiare; Migrația sporită a populației, mai ales din rândul tinerilor.

B. Partea II. Strategia de dezvoltare socio-economică

8 Cadrul general al Strategiei

8.1 Viziunea de dezvoltare

Reieșind din premisele și necesitățile identificate în cadrul diagnozei socio-economice a orașului și având la bază tendințele de dezvoltare demografică, social-economică, a utilităților și serviciilor publice, **viziunea strategică de dezvoltare a orașului Rezina pentru perioada anilor 2014 - 2020 este:**

ORAȘUL REZINA – COMUNITATE NISTREANĂ MODERNĂ CU TRADIȚII DE SUCCES, CE ASIGURĂ PROSPERITATEA MEMBRILOR COMUNITĂȚII

La baza acestei viziuni de dezvoltare este locuitorul orașului, pentru care este important ca în localitate să dispună de condiții confortabile de trai, un mediu comod pentru activitate și oferirea posibilității pentru a se afirma.

8.2 Misiunea comunității și a autorităților publice locale

Pentru realizarea Viziunii, Misiunea comunității și a autorităților publice locale constituie:

ASIGURAREA CONSTITUIRII UNEI COMUNITĂȚI MODERNE BAZATĂ PE UN PROCES DE DEZVOLTARE DURABILĂ ȘI CONDIȚII OPTIME PENTRU ACTIVITATE ÎN SCOPUL SATISFACERII NECESITĂȚILOR VITALE ȘI SPIRITUALE ALE COMUNITĂȚII.

8.3 Valorile și principiile Strategiei

Realizarea Viziunii și Misiunii strategice va fi asigurată de acceptarea de către fiecare cetățean al comunității a unui sistem de valori, care vor deveni norme de conduită și atitudine general acceptate în următorii ani. Acest sistem este compus din următoarele valori:

Valoare	Descriere
Încredere	sentimentul de siguranță față de cinstea, buna - credință sau sinceritatea cuiva.
Responsabilitate	valoarea care asigură dezvoltarea în toate domeniile, prin asumarea de către responsabilii de implementare a obligațiilor de a efectua acțiunile până la sfârșit, inclusiv cu asumarea răspunderii pentru consecințe.
Patriotism	un sentiment de dragoste și devotament față de comunitate și de locuitori.
Colegialitate	implicarea în rezolvarea problemelor comunității a mai multor persoane, care vor lua împreună hotărâri prin votul majorității.
Profesionalism	competență, rapiditate și calitate în soluționarea problemelor stringente ale comunității.
Transparență	activitatea în privința implementării strategiei de dezvoltare se va desfășura fiind permanent îndreptată spre maximizarea căilor și posibilităților de informare reciprocă a factorilor de decizie și a membrilor comunității pentru asigurarea clarității și înțelegerii procesului în derulare.
Cooperare	strategia de dezvoltare va fi implementată doar lucrând împreună și în interes reciproc a tuturor locuitorilor localității, prin diminuarea tuturor divergențelor la maxim.
Incluziune și echitate	respectarea echității de gen și participării incluzive a tuturor grupurilor de cetățeni; asigurarea accesului la informare, expunere și implicare în viața APL și în procesul de luare a deciziilor la nivel local a femeilor, persoanelor cu dizabilități, asociațiilor de veterani, etc.
Respectarea drepturilor omului	implicarea tuturor categoriilor social – vulnerabile în viața social – economică, politică și culturală a comunității. Orice acțiune cu impact asupra unei mari părți a comunității va fi discutată cu întreaga comunitate și implementată cu acordul majorității

În implementarea Strategiei de Dezvoltare, toți factorii dezvoltării trebuie să accepte și să recunoască câteva **principii de bază ale procesului de dezvoltare:**

1. Orientarea activității spre creșterea calității vieții cetățenilor cu respectarea tradițiilor;
2. Atragerea și alocarea de resurse necesare pentru dezvoltarea durabilă a comunității;
3. Acordarea Consiliului Local și Primarului a rolului de lider al procesului de dezvoltare durabilă a orașului.

8.4 Obiective strategice

Pentru realizarea Viziunii strategice, activitățile tuturor factorilor implicați în procesul de dezvoltare locală vor fi orientate spre atingerea a patru obiective strategice:

OBIECTIV STRATEGIC 1: Valorificarea resurselor locale și crearea locurilor noi de muncă.

OBIECTIV STRATEGIC 2: Crearea condițiilor de trai decente pentru membrii comunității.

OBIECTIV STRATEGIC 3: Dezvoltarea urbanistică și protecția mediului ambiant.

OBIECTIV STRATEGIC 4: Guvernare locală modernă și transparentă

Obiectiv strategic	Descriere	Instrumente utile și modalități de realizare
Valorificarea resurselor locale și crearea locurilor noi de muncă	Acest obiectiv vizează valorificarea potențialului local prin atragerea noilor investitori, promovarea și susținerea antreprenorilor pe piața regională și națională. Dezvoltarea economică durabilă locală vizează dezvoltarea turismului, inclusiv fluvial și utilizarea surselor de energie alternativă.	Obiectivul strategic urmează a fi realizat prin campanii de informare și de conștientizare, organizarea de târguri și expoziții, etc., inclusiv conlucrarea locală (dintre APL nivelul I și II), regională, națională și internațională prin parteneriate publice sau publice – private, acorduri de înfrățire.
Crearea condițiilor de trai decente pentru membrii comunității	Acest obiectiv vizează protejarea mediului ambiant prin prestarea serviciilor moderne de calitate către toate categoriile de cetățeni, (servicii medicale, educaționale), inclusiv din domeniul propriu de activitate - transport public modern, canalizare și epurare.	Obiectivul urmează a fi realizat ca urmare a diversificării și modernizării serviciilor publice în baza cooperării intercomunitare, parteneriatelor publice sau publice – private.
Dezvoltarea urbanistică și protecția mediului ambiant	Obiectivul vizează dezvoltarea orașului prin protejarea patrimoniului local și a mediului ambiant, valorificarea zonelor protejate și amenajarea estetică a clădirilor urbei și spațiilor verzi.	Obiectivul strategic urmează a fi realizat prin campanii de informare și conștientizare, inclusiv conlucrarea locală (dintre APL nivelul I și II), regională, națională și internațională prin parteneriate publice sau publice – private, acorduri de înfrățire sau de asociere.
Guvernare locală modernă și transparentă	Obiectivul vizează creșterea calității guvernării și a gradului de participare a cetățenilor, inclusiv a tinerilor la procesul de luare a deciziilor prin aplicarea instrumentelor de management performant, comunicare, specialiști competenți și transparență decizională.	Obiectivul strategic urmează a fi realizat prin conlucrarea și comunicare, parteneriate dintre APL de nivel I și II și societatea civilă, instruire și schimb de experiență, acorduri de înfrățire.

9 Planul de Măsuri 2014-2020

OBIECTIV STRATEGIC 1: Valorificarea resurselor locale și crearea locurilor noi de muncă.

Nr.	Măsuri 2014 - 2020	Indicatori	Surse de verificare
1.1.	Promovarea și susținerea business-ului mic și mijlociu	<ul style="list-style-type: none"> • Număr întreprinderi nou create • Dezvoltarea relațiilor de parteneriat și cooperare cu agenții economici din țară și din străinătate în baza acordurilor de înfrățire • Număr expoziții, târguri realizate pentru promovarea și susținerea producătorilor autohtoni organizate • Număr agenți economici implicați în cadrul incubatorului de afaceri • Număr de ore acordate pentru crearea/dezvoltarea asociațiilor locale a producătorilor autohtoni • Km de infrastructură nou creată • Număr cetățeni și agenți economici implicați la întreprinderea de prelucrare a levănișii, Tone de levănișică prelucrată • Km de infrastructură creată • Număr cetățeni și agenți economici la Fabrica de prelucrare a calcarului, kg var livrat • Proces verbal de recepționare a Studiului de fezabilitate pentru amenajarea unui parc industrial recepționat • Număr parteneriate publice – private pentru revitalizarea construcțiilor nefinisate • Număr tarabe reamenajate și km pavaj în piața comercială orașenească 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Număr de campanii de promovare a mediului de afaceri ▪ Număr locuri de muncă create ▪ Număr contracte încheiate ▪ Acorduri de cooperare semnate ▪ Număr agenți economici implicați ▪ Număr expoziții, târguri organizate ▪ Poze deschidere incubator de afaceri ▪ Metodologia pentru crearea/dezvoltarea asociațiilor locale a producătorilor autohton ▪ Număr agenți economici deserviiți ▪ Număr seminare efectuate ▪ Număr antrenori instruiți ▪ Contract cu compania de consultanță ▪ Studiu de fezabilitate pentru întreprindere de prelucrare a levănișii elaborat ▪ Tone producție livrată ▪ Fabrică de prelucrare a calcarului ▪ Număr de locuri de muncă create ▪ Contract încheiat cu compania de consultanță ▪ Număr clădiri nefinisate revitalizate ▪ Număr agenți economici implicați ▪ Număr parteneriate publice – private încheiate ▪ Studiu de fezabilitate elaborat ▪ Tender achiziții efectuat ▪ Contract de prestări servicii semnat ▪ Proces verbal de recepționare a tarabelor noi instalate și pavajului construit.
1.2.	Sector comercial diversificat	<ul style="list-style-type: none"> • Număr articole panou informațional „oportunități economice” • Număr inspecții monitorizarea a calității produselor (CMP) efectuate • Număr ore de educație a consumatorului efectuate • Număr participanți. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Contract de prestări servicii semnate ▪ Panou informațional instalat ▪ Număr anunțuri plasate ▪ Procese verbale de monitorizare a calității elaborate ▪ Număr agenți economici amendați / premiați ▪ Program elaborat / Număr seminare efectuate ▪ Liste consumatori instruiți ▪ Număr pliante / broșuri elaborate și distribuite

Nr.	Măsuri 2014 - 2020	Indicatori	Surse de verificare
1.3.	Dezvoltarea turismului prin valorificarea potențialului existent	<ul style="list-style-type: none"> • Număr obiecte de comerț amplasate de-a lungul traseelor turistice • Număr evenimente, expoziții organizate • Număr materiale de promovare – pliante elaborate și diseminate • Număr de expoziții de artă meșteșugărească populară organizate și număr meșteri populari implicați • Număr de expoziții de artă contemporană a artiștilor plastici organizate • Număr obiecte turistice integrate în sistemul informațional • Număr agenți implicați în traseul turistic naval Soroca – Japca – Camenca – Roșcov – Rezina – Rîbnița – Sharna – Țipova – Ofăținiți – Cocieri. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Număr voluntari implicați ▪ Număr comunicate / anunțuri plasate pe pagina web ▪ Număr contracte încheiate ▪ Număr obiecte de comerț disponibile ▪ Număr pensiuni deschise ▪ Număr beneficiari deserviți ▪ Articole mass – media ▪ Informație pagina web a primăriei ▪ Număr pliante elaborate și diseminate ▪ Număr beneficiari informați ▪ Număr obiecte de artă meșteșugărească prezentate și livrate ▪ Număr meșteri populari implicați ▪ Număr de artiști plastici de artă contemporană implicați ▪ Număr tablouri expuse ▪ Zile de sărbători cuantificate ▪ Decizie aprobată ▪ Număr zile de sărbătoare model a obiceiurilor strămoșești sărbătorite ▪ Număr locuitori implicați ▪ Număr comunicate / anunțuri plasate pe pagina web ▪ Traseul turistic naval Soroca – Japca – Camenca – Roșcov – Rezina – Rîbnița – Sharna – Țipova – Ofăținiți – Cocieri elaborat ▪ Număr obiecte turistice integrate în sistemul informațional ▪ Ghișeu informațional ▪ Număr turiști deserviți
1.4.	Promovarea produselor pe piața regională și națională	<ul style="list-style-type: none"> • Număr AE din Rezina incluși în baze de date ale AE naționale și internaționale (Compass, Varo, Pagini de Aur) • Număr materiale de promovare - flyere, pliante elaborate și diseminate • Număr târguri / expoziții efectuate. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Număr agenți economici publicați ▪ Număr publicații diseminate ▪ Articole mass – media ▪ Informație pagina web a primăriei ▪ Număr flyere, pliante elaborate și diseminate ▪ Număr târguri / expoziții efectuate ▪ Taxe achitate ▪ Număr cetățeni informați.
1.5.	Asigurarea durabilității și competitivității unor servicii publice prin utilizarea surselor de energie alternativă	<ul style="list-style-type: none"> • Pondere energie alternativă din consum total pentru instituții bugetare • Număr de resurse energetice alternative utilizate • Număr de campanii de conștientizare a mediului de afaceri pentru dezvoltarea unei „economii verzi” efectuate 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Număr întreprinderi ce utilizează surse de energie alternativă ▪ Contracte de vânzare - cumpărare ▪ Contracte de deservire ▪ Număr panouri solare instalate ▪ Număr campanii de conștientizare a mediului de afaceri pentru dezvoltarea unei „economii verzi”

Nr.	Măsuri 2014 - 2020	Indicatori	Surse de verificare
1.6.	Dezvoltarea transportului fluvial pe râul Nistru	<ul style="list-style-type: none"> • Infrastructură transport fluvial pe un segment de 40 km dezvoltată 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Număr voluntari ▪ Minute a ședințelor ▪ Număr flayere tipărite și distribuite ▪ Număr participanți ▪ Număr elevi și profesori instituții școlare implicați ▪ Număr contracte încheiate ▪ Număr locuri de muncă create ▪ Număr transport fluvial ▪ Număr contacte cu agenții de turism încheiate ▪ Număr ghizi implicați ▪ Număr beneficiari deservii ▪ Articole mass – media ▪ Informație internet

OBIECTIV STRATEGIC 2: Crearea condițiilor de trai decente pentru membrii comunității.

Nr.	Măsuri 2014 - 2020	Indicatori	Surse de verificare
2.1.	<p>Prestarea serviciilor publice de calitate</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tone deșeuri epurate • Km de rețele de canalizare a orașului Rezina, inclusiv Rezina de Vest, str. Păcii construite / modernizate • Proces verbal de recepționare a proiectului tehnic pentru conectarea la apeductul din Boșernița recepționat • Număr servicii prestate de către întreprinderea socială deschisă • Număr competiții pe stadionul orașenesc efectuate 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tender de achiziții efectuat ▪ Număr contracte încheiate ▪ Proces verbal de predare primire a rețelilor ▪ Număr beneficiari conectați la rețeaua de canalizare construită / modernizată ▪ Contract încheiat cu compania de consultanță ▪ Proiect tehnic elaborat ▪ Număr locuri de muncă create ▪ Număr beneficiari spălătorie socială, inclusiv din categorii social – vulnerabile ▪ Contracte de recepționare a obiectelor din ceramică încheiate ▪ Număr obiecte din ceramică confecționate și livrate ▪ Proiect tehnic elaborat ▪ Contract de prestare servicii încheiat ▪ Stadion construit ▪ Contract de procurare echipament sportiv încheiat ▪ Echipament sportiv procurat și instalat ▪ Proces verbal de primire - predare ▪ Număr beneficiari, inclusiv din categorii social - vulnerabile ▪ Articole mass – media ▪ Informație pagina web a primăriei.
2.2.	<p>Eficiențizarea și modernizarea transportului public</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Km de centura de ocolire nord construită • Proces verbal de recepționare a proiectului tehnic pentru transportul de călători electric, traseul Rezina – Rîbnița recepționat • Număr pasageri în transportul pentru călători în comun electric • Număr transport cu rampe pentru persoanele cu dizabilitati amenajat 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tender achiziții efectuat ▪ Contracte de prestări servicii încheiat companie de construcții ▪ Km centură construcții ▪ Număr stații de oprire construite ▪ Contracte de prestări servicii încheiat companie de consultanță ▪ Proiect tehnic elaborat ▪ Număr locuri de muncă create ▪ Număr stații de oprire pentru pasageri amenajate ▪ Tarif pentru călătorie stabilit ▪ Contract încheiat cu companie de publicitate ▪ Panouri publicitare la stații amenajate ▪ Număr beneficiari ▪ Articole mass – media ▪ Număr microbuze cu rampe amenajate ▪ Număr beneficiari înregistrat lunar ▪ Informație pagina web a primăriei

Nr.	Măsuri 2014 - 2020	Indicatori	Surse de verificare
2.3.	Îmbunătățirea calității rețelei stradale	<ul style="list-style-type: none"> • Proces verbal a proiectului tehnic pentru rețeaua stradală recepționat • km de trotuar pavate / reparate • Număr / km de canale de scurgere a apelor pluviale construite • Număr de indicatoare rutiere instalate • Număr semafoare moderne instalate • km de rețea a iluminatului public extinsă 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Contracte de prestări servicii de consultanță ▪ Proiecte tehnice elaborate ▪ Acte de Predare-primire ▪ Procese Verbale ▪ Tone de apă pluvială recepționată și filtrată ▪ Contracte de subcontractare ▪ Contracte de prestări servicii ▪ Număr / Km străzi iluminate.
2.4.	Servicii medicale de calitate accesibile pentru toate categoriile de cetățeni, baze pe performanțe tehnologică și competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • Număr personal medical implicat • Număr voluntari participanți • Număr aparate pentru investigații moderne procurate • Număr campanii periodice: „Oameni sănătoși prin prevenirea bolilor și un mod corect de viață” • Număr campanii informaționale: „E bine să știi mai multe despre sănătate” • Număr campanii sociale: „O mână întinsă bătrânilor” • Programelor pentru asistarea și susținerea victimelor traficului de ființe umane 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Proces verbal a ședințelor ▪ Listă personal ▪ Listă voluntari ▪ Contracte de vânzare – cumpărare încheiate ▪ Aparatul pentru investigații modern instalat ▪ Număr pacienți investigați ▪ Număr persoane din categorii social – vulnerabile deservite ▪ Număr pliante elaborate și distribuite ▪ Număr beneficiari informați ▪ Număr bolnavi identificați ▪ Număr seminare de informare efectuate ▪ Număr campanii sociale ▪ Număr voluntari implicați ▪ Program elaborat ▪ Număr victime a traficului de ființe umane asistate ▪ Articole mass – media publicate
2.5.	Instituții de educație preșcolară și școlară moderne	<ul style="list-style-type: none"> • Număr cabinete dotate cu echipamente moderne necesare • Număr de cabinete medicale dotate cu mobilier • Număr săli sportive dotate cu echipamente • M² anvelopare a grădinițelor 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Contracte de prestări servicii încheiate ▪ Proces verbal de recepționare a mobilierului ▪ Număr pacienți înregistrați ▪ Contract de vânzare – cumpărare încheiat ▪ Proces verbal de recepționare ▪ Echipament sportiv instalat ▪ Număr competiții sportive ▪ Număr ore educație fizică extra curriculare ▪ Număr copii implicați în competiții sportive ▪ Număr geamuri, uși schimbate ▪ M² acoperiș ▪ M² termoizolare pereți exteriori ▪ t⁰ C încăpere ▪ Număr baterii solare ▪ Act predare – primire.

OBIECTIV STRATEGIC 3: Dezvoltarea urbanistică și protecția mediului ambiant.

Nr.	Măsuri 2014 - 2020	Indicatori	Surse de verificare
3.1.	Managementul deșeurilor	<ul style="list-style-type: none"> • Număr populație privind beneficiile colectării selective a deșeurilor menajere informată • Tone deșeuri selectiv colectate • Tone deșeuri reciclabile livrate • Număr gunoiști neautorizate lichidate • Km de canalizare construite • Număr cetățeni racordați la canalizare. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Număr campanii efectuate ▪ Număr pliante elaborate și diseminate ▪ Decizii / dispoziție de formare a grupului de lucru ▪ Număr funcționari publici participanți ▪ Număr voluntari implicați ▪ Contracte de prestări servicii semnate ▪ Număr platforme amenajate / construite ▪ Număr tomberoane de colectare selectivă instalate ▪ Tone de deșeuri menajere colectate ▪ Contract de recepționare deșeuri încheiat ▪ Tone de deșeuri livrate ▪ Suprafață amenajată de teren ▪ Articole mass – media ▪ Informație pagina web a primăriei
3.2.	Gestionarea eficientă a spațiilor verzi	<ul style="list-style-type: none"> • Km a râului Nistru și Valea Rezinei curățite • Număr zone de odihnă și agrement amenajate • Număr ritualuri în cimitirul nou orășenesc din str. Grigore Vieru efectuate 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ km de rîu curat ▪ Tone de deșeuri colectate ▪ Număr zone de odihnă amenajată, inclusiv pe malul râului Nistru ▪ Număr agenți economici implicați ▪ Număr arbori și arbuști plantați, inclusiv în zonele supuse riscului alunecărilor de teren ▪ Număr arbori și arbuști plantați în Parcul „Grigore Vieru” și scuarul din str. Păcii ▪ Decizie / dispoziție de amenajare a cimitirului ▪ Contract de prestare servicii de construcție încheiat ▪ Proces verbal de primire - predare ▪ Articole mass – media ▪ Informație pagina web a primăriei.
3.3.	Informarea și instruirea ecologică a populației, inclusiv despre eficiența energetică	<ul style="list-style-type: none"> • Număr cetățeni informați • Număr articole plasate pe blocul informațional pentru cetățeni în domeniul protecției mediului 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Grupe voluntari formate ▪ Procese verbale a ședințelor ▪ Pliante elaborate și distribuite ▪ Număr comunicate de presă elaborate și tipărite ▪ Număr seminare în instituțiile preșcolare și școlare efectuate ▪ Zi de amenajare a teritoriului
3.4.	Valorificarea zonelor protejate în dezvoltarea orașului	<ul style="list-style-type: none"> • Număr monumente istorice incluse în Lista monumentelor istorice protejate • Număr ore a programului social – educativ și cultural de interes public de protejare a monumentelor 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ședințele grupului de inițiativă ▪ Listă monumentele istorice protejate inventariate ▪ Proces verbal de evaluare monumentelor istorice ▪ Regulament privind gestionarea monumentelor istorice

Nr.	Măsuri 2014 - 2020	Indicatori	Surse de verificare
3.5.	Amenajarea orașului	<ul style="list-style-type: none"> istorice efectuate • Număr ore de lucru a muzeului local (regional) <ul style="list-style-type: none"> • Proces verbal de recepționare a Planului urbanistic al or. Rezina actualizat • Număr trepte reparate • Decizie a consiliului orașenesc pentru amenajarea clădirilor cu culoare identică • Număr eroi identificați pentru Lista „Jertfele sec. XX” 	<ul style="list-style-type: none"> protejate Contract de achiziții efectuat Contract de prestări servicii Program privind reabilitarea monumentelor elaborat Program social – educativ și cultural de interes public de protejare a monumentelor istorice Listă participanți instruiți Număr voluntari implicați Număr / listă obiecte strânse Număr cetățeni donatori de obiecte Număr articole publicate în mass – media. <ul style="list-style-type: none"> Contract de prestare servicii încheiat Grup de lucru format prin dispoziția primarului Planul urbanistic al or. Rezina actualizat prin intermediul instituției de proiectare Număr bănci, felinare cu lămpi led instalate Decizie a consiliului orașenesc pentru amenajarea clădirilor cu culoare identică Număr clumbe flori amenajate și sădite Lista „Jertfele sec. XX” Lei adunați pentru construirea stelei Poze.

OBIECTIV STRATEGIC 4: Guvernare locală modernă și transparentă.

Nr.	Măsuri 2014 - 2020	Indicatori	Surse de verificare
4.1.	Guvernare transparentă	<ul style="list-style-type: none"> Funcționat public instruit pentru administrarea paginii web Număr audieri, dezbateri publice și focus grupuri efectuate Număr ședințe transmise on – line Număr avize, articole plasate Număr cetățeni informați Număr Buletine Informativ ale Consiliului Local și Primăriei elaborate și editate Număr emisiuni tematice "Ora primarului", "Ora consilierului" difuzate 	<ul style="list-style-type: none"> Certificat de participare instruire Pagina web funcțională Procese verbale ședințe Ședințe a consiliului orașenesc on – line Număr vizitatori on - line Număr cetățeni participanți la ședințele consiliului Număr emisiuni radiofonice locale Număr comentarii Număr articole Număr buletine elaborate și diseminate Media plan privind difuzarea emisiunilor tematice "Ora

Nr.	Măsuri 2014 - 2020	Indicatori	Surse de verificare
		<ul style="list-style-type: none"> ● Număr de telefon pentru "Telefonul cetățeanului" identificat ● Număr cutii poștale în locurile publice ale localității amplasate ● Număr apeluri / sugestii / pretenții recepționate. ● Număr funcționari recalificați / instruiți ● Număr proiecte scrise 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ primarului", "Ora consilierului" elaborat ▪ Număr consilieri implicați ▪ Număr întrebări recepționate ▪ Număr întrebări soluționate ▪ Număr mesaje din partea cetățenilor recepționate
4.2.	Fortificarea capacităților funcționale și instituționale ale APL	<ul style="list-style-type: none"> ● Proces verbal de recepționare a sistemului informațional integrat recepționat ● Număr funcționari publici instruiți ● Număr servicii prestate electronic 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Plan de dezvoltare instituțională elaborat ▪ Strategii elaborate în domeniul turismului, anticorupție ▪ Număr proiecte atrase
4.3.	Prestare servicii electronice publice pentru cetățeni	<ul style="list-style-type: none"> ● Consiliu local al tinerilor format 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Sistem informațional integrat pentru informare / achitare elaborat ▪ Număr accesări on-line efectuate de către cetățeni ▪ Număr întrebări recepționate ▪ Număr întrebări soluționate ▪ Articole cu informații ce țin de securitatea umană: sănătate, economie, mediu ▪ Număr servicii achitate on – line.
4.4.	Implicarea tinerilor în procesul de guvernare		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Număr ședințe a tinerilor efectuate ▪ Procese verbale ședințe ▪ Număr ședințe cu tinerii implicați ▪ Număr proiecte de decizii înaintate / aprobate de către tineri

10 Planul de acțiuni 2014 – 2016

9.1. Obiectiv strategic 1. Valorificarea resurselor locale și crearea locurilor noi de muncă

Măsuri / Programe	Proiecte / Acțiuni	Perioada de implementare	Cost (mii lei)	Responsabil	Parteneri / Surse potențiale de finanțare	Rezultate / indicatori de monitorizare
1.1 Promovarea și susținerea business-ului mic și mijlociu	<i>Identificarea oportunităților de creare a unei întreprinderii de prelucrare a lemnului prin PPP</i>	Trimestrul IV, 2014 - 2015	150	Agent economic	Agenți economici, Organizații internaționale	<ul style="list-style-type: none"> • 1 companie de consultanță identificată • Studiu de fezabilitate elaborat • Încăpere identificată • Km infrastructură amenajată • Număr agenți economici implicați în parteneriatul privat - privat. • Utilaj procurat • Număr locuri de muncă • Tone de lemn prelucrat • Contracte de livrare producție încheiate.
	<i>Identificarea oportunităților de creare a unei fabrici de prelucrare a calcarului prin PPP</i>	Trimestrul IV, 2015 - 2016	500	Agent economic, APL	Agenți economici, APL	<ul style="list-style-type: none"> • Km infrastructură amenajată • Încăpere amenajată • Utilaj pentru prelucrarea calcarului procurat și instalat • Număr locuri de muncă create • Număr contracte de muncă încheiate • Kg var nestins realizat pe piața locală și națională • Contracte de livrare producție încheiate • Număr agenți economici implicați în parteneriatul public - privat.
	<i>Elaborarea studiului de fezabilitate pentru amenajarea unui parc industrial</i>	Trimestrul II - IV, 2014	200	APL de nivelul I	ADR Centru, CR Rezina	<ul style="list-style-type: none"> • 1 companie de consultanță identificată • Grup de lucru format • Chestionar de date completat • Studiu de fezabilitate elaborat • Proces verbal de recepționare a studiului.

Măsuri /Programe	Proiecte / Acțiuni	Perioada de implementare	Cost (mii lei)	Responsabil	Parteneri / Surse potențiale de finanțare	Rezultate / indicatori de monitorizare
1.2 Dezvoltarea turismului prin valorificarea potențialului existent	<i>Crearea Biroului de informare turistică</i>	Trimestrul IV, 2014 - II, 2016	504	AO „ADR Habitat”	Donatori, beneficiarii	<ul style="list-style-type: none"> Număr locuitori pentru prestarea de serviciilor de cazare de tip pensiune identificate Număr locuitori instruiți în domeniul turismului și prestarea serviciilor hoteliere
	<i>Contribuirea la dezvoltarea infrastructurii de turism local (pensuni, obiecte de atracție, etc.)</i>	Trimestrul IV, 2014 - II, 2016	100	AO „ADR Habitat”	Donatori, beneficiarii	<ul style="list-style-type: none"> Număr pensiune deschise Număr contracte cu agenții de turism încheiate Număr anunțuri / articole elaborate și publicate Număr beneficiari deserviți

9.2. Obiectiv strategic 2: Crearea condițiilor de trai decente pentru membrii comunității.

Măsuri /Programe	Proiecte / Acțiuni	Perioada de implementare	Cost (mii lei)	Responsabili	Parteneri / Surse potențiale de finanțare	Rezultate / indicatori de monitorizare
2.1 Prestarea serviciilor publice de calitate	<i>Reconstrucția/ reamenajarea stației de epurare</i>	Trimestrul IV, 2013 – IV, 2016	5 000	APL Rezina, ÎM ”Servicii comunal-locative”	Ministerul Mediului	<ul style="list-style-type: none"> Tender de achiziții efectuat Contract de prestări servicii Stație de epurare construită Proces verbal de recepționare Număr comunicate / anunțuri plasate pe pagina web Proces verbal calitate apă Factori de poluare a râului Nistru, inclusiv a mediului ambiant excluși Număr beneficiari deserviți.
	<i>Finisarea construcției rețelelor de canalizare a orașului Rezina, inclusiv Rezina de Vest, str. Păcii</i>	Trimestrul IV, 2014 – IV, 2016	14 000	APL Rezina, ÎM ”Servicii comunal-locative”	Ministerul Mediului	<ul style="list-style-type: none"> Contract încheiat cu compania de consultanță Proiect tehnic elaborat Tender de achiziții efectuat Număr contracte încheiate Proces verbal de predare primire a rețelelor

Măsuri /Programe	Proiecte / Acțiuni	Perioada de implementare	Cost (mii lei)	Responsabili	Parteneri / Surse potențiale de finanțare	Rezultate / indicatori de monitorizare
						<ul style="list-style-type: none"> • Km rețea de canalizare a orașului Rezina, inclusiv Rezina de Vest, str. Păcii construite / modernizate • Număr beneficiari conectați la rețeaua de canalizare.
	<i>Elaborarea proiectului tehnic pentru conectarea la apeductul din Boșernița</i>	Trimestrul IV, 2015	100	APL	Ministerul Mediului	<ul style="list-style-type: none"> • Tender de achiziții efectuat • Contract de prestări servicii încheiat • Grup de lucru format prin dispoziția primarului • Minute / listă a ședințelor efectuate • Proiect tehnic elaborat
	<i>Identificarea oportunităților de creare a unei întreprinderii sociale inclusiv prin PPP</i>	Trimestrul II - III, 2014	300	AO „ADR Habitat”	Fundația Est Europeană, CR	<ul style="list-style-type: none"> • Încăpere amenajată • Utilaj pentru spălătorie și atelier de ceramică procurat, instalat • Număr locuri de muncă create • Număr beneficiari spălătorie socială, inclusiv din categorii social - vulnerabile • Număr beneficiari spălătorie chimică • Număr persoane din categorii social - vulnerabile instruite • Contracte de recepționare a obiectelor din ceramică încheiate • Număr obiecte din ceramică confecționate și livrate • Venituri înregistrate • Articole mass – media
2.2 Eficientizarea și modernizarea transportului public	<i>Reactualizarea construcției pentru centura de ocolire nord</i>	Trimestrul IV, 2016	200	APL	Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor	<ul style="list-style-type: none"> • Tender de achiziții efectuat • I contract de prestări servicii încheiat • Km drum construit • Număr stații de amenajare construite.
	<i>Elaborarea proiectului tehnic pentru transportul de călători electric</i>	Trimestrul III, 2015	200	APL	Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor	<ul style="list-style-type: none"> • Tender de achiziții efectuat • I contract de prestări servicii încheiat • Grup de lucru format prin dispoziția primarului • Minute / listă a ședințelor efectuate • Proiect tehnic elaborat.

Măsuri /Programe	Proiecte / Acțiuni	Perioada de implementare	Cost (mii lei)	Responsabili	Parteneri / Surse potențiale de finanțare	Rezultate / indicatori de monitorizare
	<i>Instituirea transportului de călători în comun electric</i>	Trimestrul IV, 2015 - 2016	160 000	APL	Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, donatori	<ul style="list-style-type: none"> • Tender de achiziții efectuat • 1 contract de prestări servicii încheiat • Minute / listă a ședințelor efectuate • km de rețea electrică instalată • Număr troleuri procurate • Număr locuri de muncă create • Număr stații de oprire pentru pasageri amenajate • Contract companie de publicitate încheiat • Tarife călătorie stabilite • Număr beneficiari
2.2. Instituții de educație preșcolară și școlară moderna	<i>Anveloparea instituțiilor preșcolare</i>	2014 - 2016	6 000	APL	Ministerul Mediului, Donatori	<ul style="list-style-type: none"> • Tender de achiziții efectuat • 1 contract de prestări servicii încheiat • Număr geamuri, uși schimbate • M² acoperiș • M² termoizolare pereți exteriori • t⁰ C încăpere • Număr baterii solare • Act predare – primire

9.3. Obiectiv strategic 3: Dezvoltarea urbanistică și protecția mediului ambiant.

Măsuri /Programe	Proiecte / Acțiuni	Perioada de implementare	Cost (mii lei)	Responsabil	Parteneri / Surse potențiale de finanțare	Rezultate / indicatori de monitorizare
3.1 Managementul deșeurilor durabil	<i>Instruirea populații privind beneficiile colectării selective a deșeurilor menajere</i>	Trimestrul II – IV, 2014	15	APL Rezina, ÎM "Servicii comunal-locative", ONG, Director instituțiile școlare	APL I	<ul style="list-style-type: none"> • Decizie / dispoziție de formare a grupului de lucru • Număr funcționari publici participanți • Număr voluntari implicați, inclusiv elevi • Număr campanii efectuate • Număr seminare de informare efectuate • Număr pliante elaborate și distribuite • Număr beneficiari informați • Articole mass – media • Informație pagina web a primăriei • Poze

Măsuri / Programe	Proiecte / Acțiuni	Perioada de implementare	Cost (mii lei)	Responsabil	Parteneri / Surse potențiale de finanțare	Rezultate / indicatori de monitorizare
3.2 Gestionarea eficientă a spațiilor verzi	<i>Inițierea colectării selective a deșeurilor</i>	Trimestrul III, 2014 – IV, 2016	100	ÎM "Servicii comunal-locale"	Ministerul Mediului, ADR Centru, APL I	<ul style="list-style-type: none"> • Număr platforme pentru instalarea toberoanelor de colectare plastic, hîrtie și sticlă amenajate / construite • Număr de toberoane pentru colectare plastic, hîrtie și sticlă instalate • Tone de deșeuri menajere selective colectate • Tone de deșeuri livrate
	<i>Lichidarea gunoiștilor neautorizate</i>	2014 - 2016	40	ÎM "Servicii comunal-locale",	FEN	<ul style="list-style-type: none"> • Grupe de voluntari create • Număr voluntari implicați • Zile sanitare efectuate • Număr gunoiști neautorizate lichidate • km² de suprafață amenajată
	<i>Curățarea râului Nistru și Valea Rezinei</i>	Trimestrul II, 2014 – II, 2016	20	ÎM "Servicii comunal-locale", ONG	APL	<ul style="list-style-type: none"> • Grup de lucru format • Număr voluntari și funcționari publici implicați • Albia râului Nistru, Valea Rezinei curățate în aval și amonte • km de rîu curat • Tone de deșeuri menajere colectate • Articole mass – media • Informație pagina web a primăriei
	<i>Amenajarea zonelor de odihnă și agrement pe malul Nistrului</i>	Trimestrul III, 2014 – II, 2016	500	Inspekția ecologică, APL	Agenți economici, donatori	<ul style="list-style-type: none"> • Schema de amplasare și amenajare a locurilor de odihnă și agrement elaborată • Număr zone de odihnă amenajată, inclusiv pe malul râului Nistru • Număr agenți economici implicați • Număr beneficiari.
	<i>Plantarea arborilor și arbuștilor</i>	Trimestrul II, 2014 – II, 2016	35	APL	ONG, Inspekția ecologică	<ul style="list-style-type: none"> • Grup format • Număr locuitori ai cartierelor implicați • Număr de arbori și arbuști sădiți • Număr zone de odihnă amenajate • ha pământ protejate • Articole mass – media • Informație pagina web a primăriei.
<i>Cîmîtir nou orășenesc</i>	Trimestrul IV, 2014 – II, 2015	50	APL	Bugetul local	<ul style="list-style-type: none"> • Lot de pămînt pentru reamplasarea cîmîtirului identificat 	

Măsuri /Programe	Proiecte / Acțiuni	Perioada de implementare	Cost (mii lei)	Responsabil	Parteneri / Surse potențiale de finanțare	Rezultate / indicatori de monitorizare
3.3 Amenajarea orașului	<i>Reparația treptelor de pe cele 3 terase ale orașului Rezina</i>	Trimestrul IV, 2014 – II, 2015	50	APL	Bugetul local	<ul style="list-style-type: none"> Decizie a consiliului orașenesc aprobată M de îngrădire construită Cimitirul orașenesc nou amenajat Număr bănci Număr felinare Reșea de wi - fi.

9.4. Obiectiv strategic 4: Guvernare locală modernă și transparentă .

Măsuri /Programe	Proiecte / Acțiuni	Perioada de implementare	Cost (mii lei)	Responsabil	Parteneri / Surse potențiale de finanțare	Rezultate / indicatori de monitorizare
4.1 Guvernare transparentă	<i>Instruirea unui funcționar public pentru administrarea paginii web</i>	Trimestrul II, 2014	10	APL Rezina	USAID	<ul style="list-style-type: none"> Funcționar public instruit Pagină web administrată și funcțională Comunicate de presa și alte informații privind activitatea primăriei plasate pe pagina web
	<i>Proces decizional al primăriei transparent și democratic</i>	2014 - 2016	50	APL Rezina	USAID, CR, ONG local	<ul style="list-style-type: none"> Număr audieri, dezbateri publice și focus grupuri efectuate Număr participanți Procese verbale ședințe Număr ședințe transmise on – line Număr vizitatori Număr comentarii Număr avize panou informativ Număr cetățeni informați Număr cetățeni participanți la ședințele consiliului
	<i>Elaborarea și editarea trimestrială a Buletinului Informativ al Consiliului Local și Primăriei.</i>	2014 - 2016	25	Specialist relații cu publicul	Bugetul local	<ul style="list-style-type: none"> Grup de lucru format Ședințe a grupului de lucru Numere de Buletin Informativ al Consiliului Local și Primăriei distribuite Număr articole elaborate
	<i>Difuzarea emisiunilor tematice "Ora primarului", "Ora primarului", "Ora</i>	2015 - 2016	10	Specialist relații cu publicul, Radioul Local	Bugetul local, agenți economici	<ul style="list-style-type: none"> Contract de prestări servicii încheiat Media plan privind difuzarea emisiunilor tematice "Ora primarului", "Ora

Măsură / Programe	Proiecte / Acțiuni	Perioada de implementare	Cost (mii lei)	Responsabil	Parteneri / Surse potențiale de finanțare	Rezultate / indicatori de monitorizare
	<i>consilierului".</i>					<ul style="list-style-type: none"> consilierului" elaborat Număr emisiuni tematice "Ora primarului", "Ora consilierului" difuzate Număr consilieri implicați Număr întrebări recepționate Număr întrebări soluționate
	<i>Recepționarea mesajelor cetățenilor prin instalarea "Telefonului cetățeanului" și cutiilor poștale în locurile publice ale localității</i>	2014	5	Specialist relații cu publicul	Bugetul local, agenți economici, donatori	<ul style="list-style-type: none"> Contract cu compania Moldtelecom încheiat Linie de telefon instalată Număr mesaje din partea cetățenilor recepționate prin instalarea "Telefonului cetățeanului" și cutiilor poștale în locurile publice ale localității Număr întrebări / petiții recepționate Număr întrebări / petiții soluționate
4.2. Fortificarea capacităților funcționale și instituționale ale APL	<i>Elaborarea Planului de dezvoltare instituțională</i>	Trimestrul I, 2015	20	Primarul	ONG	<ul style="list-style-type: none"> Plan de dezvoltare instituțională elaborat Comisie de monitorizare instituită
	<i>Instruirea funcționarilor publici</i>	2014 - 2016	100	APL	APL, ONG	<ul style="list-style-type: none"> Număr funcționari în elaborarea proiectelor de dezvoltare locală și atragerea finanțărilor externe instruiți Număr proiecte scrise Număr proiecte implementate Strategie în domeniul turismului, anticorupție elaborate
4.3. Implicarea tinerilor în procesul de guvernare	<i>Formarea Consiliului locala al tinerilor</i>	II trimestru, 2014	5	Specialist relații cu publicul	ONG	<ul style="list-style-type: none"> Consiliul local al tinerilor format Număr ședințe a tinerilor efectuate Procese verbale ședințe Număr ședințe cu tinerii implicați Număr proiecte de decizii înaintate / aprobate de către tineri.

10.1 Monitorizarea și evaluarea Strategiei de Dezvoltare

Succesul realizării Strategiei de dezvoltare depinde, în mare măsură, de participarea tuturor locuitorilor la procesul de implementare și monitorizare a acesteia, de prezența unei coaliții a eforturilor unui parteneriat între societatea civilă și APL. În procesul realizării Planului de Acțiuni vor fi implicați mai mulți actori, fiecare contribuind la implementarea acțiunilor planificate. Aceștia sunt :

1. Administrația publică locală (Consiliul Local, Primarul)
2. Locuitorii orașului
3. Societatea civilă (ONG-urile, asociațiile profesionale)
4. Agenții economici
5. Structuri externe (Consiliul raional, Guvernul, Organizațiile internaționale).

Implementarea Strategiei de dezvoltare poate fi divizată convențional în 3 etape:

Aprobarea Strategiei. În cadrul acestei etape Strategia de dezvoltare va fi prezentată locuitorilor la Audierea Publică. După analiza propunerilor și recomandărilor înaintate în timpul și după Audierea publică, Strategia va fi ajustată și ulterior, înaintată Consiliului Local spre adoptare. În perioada următoare, Primăria va coordona elaborarea planurilor de activități anuale privind realizarea Planului de acțiuni 2014-2016.

Implementarea Planului de acțiuni se va efectua prin realizarea activităților, proiectelor. Pentru realizarea unui parteneriat durabil între Primărie, Consiliul local și cetățeni, vor fi instituite Grupuri de Lucru responsabile de pregătirea proiectelor, administrarea și monitorizarea permanentă a mersului implementării proiectelor, supravegherea lucrărilor și plăților pentru lucrările îndeplinite.

Pentru fiecare acțiune, proiect, vor fi stabilite obiective, planul activităților necesare, perioada de desfășurare (durata), resurse necesare, responsabili și partenerii, care vor realiza proiectul. De asemenea, vor fi identificate și asigurate sursele de finanțare a proiectelor propuse spre implementare.

Monitorizarea Strategiei. În perioada de implementare responsabilii de realizarea planului de acțiuni vor raporta îndeplinirea acțiunilor, proiectelor. Monitorizarea proiectelor, acțiunilor se va efectua prin intermediul indicatorilor de performanță. În cazul în care se vor identifica devieri de la Planul de acțiuni se vor iniția măsuri de corectare sau ajustare a acestui plan.

Procesul de monitorizare a strategiei constă în:

- evaluarea atingerii obiectivelor strategice prin intermediul indicatorilor de progres
- raportarea rezultatelor evaluării.

Evaluarea implementării Strategiei se va efectua prin analiza indicatorilor de performanță. Pentru fiecare acțiune planificată sunt stabiliți anumiți indicatori de implementare. În baza informațiilor furnizate de la responsabilii de implementare, beneficiari sau instituții specializate se vor stabili nivelul și gradul de implementare a acțiunilor și atingerea a obiectivelor fixate.

Raportarea implementării Strategiei se va efectua prin elaborarea și prezentarea de către responsabilii de implementare a rapoartelor trimestriale către Primărie privind realizarea Planului de acțiuni și a obiectivelor strategice. Anual Primăria va prezenta Consiliului Local raportul de evaluare a implementării Strategiei de Dezvoltare.

10.2 Riscuri și impedimente de implementare

Realizarea efectivă a acțiunilor propuse în Strategia de dezvoltare poate fi împiedicată de prezența anumitor riscuri și impedimente de implementare. Riscurile și impedimentele aferente implementării strategiei de dezvoltare pot fi divizate în două categorii: (i) interne și (ii) externe.

Domeniu	Descriere
Riscuri și impedimente interne	
Managementul implementării strategiei	<ul style="list-style-type: none">• Confruntări de interese privind implementarea strategiei• Experiență nesemnificativă în elaborarea, promovarea și gestionarea proiectelor de dezvoltare• Prevalarea intereselor personale• Resurse financiare limitate• Lipsa capacităților de atragere a investițiilor
Parteneriat	<ul style="list-style-type: none">• Neconlucrarea autorităților publice locale cu sectorul de afaceri și comunitatea• Indiferența și neimplicarea populației în susținerea activităților

Domeniu	Descriere
	<ul style="list-style-type: none"> Lipsa de experiență a structurilor societății civile și neimplicarea lor în Neimplicarea partenerilor internaționali
<i>Dezvoltarea economică</i>	<ul style="list-style-type: none"> Lipsa interesului din partea comunității de afaceri în dezvoltarea bazei economice locale
<i>Social</i>	<ul style="list-style-type: none"> Resurse limitate pentru acordarea asistenței sociale Pauperizarea continuă a populației Imigrarea forței de muncă
<i>Mediu</i>	<ul style="list-style-type: none"> Populație neconștientizată privind efectele poluarea mediului
<i>Riscuri și impedimente externe</i>	
<i>Cadrul politico-juridic</i>	<ul style="list-style-type: none"> Instabilitatea cursului politic Contradicția și instabilitatea legislației în vigoare
<i>Relații parteneri externi</i>	<ul style="list-style-type: none"> Lipsa conlucrării cu autoritățile publice raionale și centrale Neimplicarea partenerilor internaționali
<i>Starea economiei</i>	<ul style="list-style-type: none"> Potențial investițional redus Inaccesibilitatea piețelor de desfacere de peste hotare Infrastructură de afaceri nedezvoltată Risc de țară.

10.3 Portofoliu de proiecte

Titlul proiectului:	Elaborarea studiului de fezabilitate pentru amenajarea unui parc industrial și renovarea / instalarea rețelelor de comunicare
Obiectul strategic 1:	<i>Valorificarea resurselor locale și crearea locurilor noi de muncă</i>
Măsura 1.1:	<i>Promovarea și susținerea business-ului mic și mijlociu</i>
Localizare:	or. Rezina
Obiectivul general al proiectului:	Atragerea investițiilor și dezvoltarea economiei locale prin crearea unui parc industrial
Succintă descriere proiect:	<p>În orașul Rezina există obiective și oportunități pentru atragerea investițiilor: terenuri industriale și construcții capitale neutilizate, care reprezintă o sursă potențială suplimentară actuală pentru bugetul local, precum și oportunități pentru sectorul privat în crearea și dezvoltarea noilor inițiative private, inclusiv parteneriate publice - private.</p> <p>Una din aceste construcții capitale este clădirea fostei Fabrici de tricotaje, amplasată pe strada Dacia 40, cu o suprafață de 28953 m². Aria de 9,4 ha permite amenajarea unui Parc industrial și prosperarea orașului prin atragerea investitorilor străini, dezvoltarea mai multor afaceri a cetățenilor orașului Rezina, inclusiv și implicarea populației locale în câmpul muncii,.</p>
Activități necesare:	<ul style="list-style-type: none"> Formarea grupului de lucru Efectuarea de achiziții publice pentru contractarea companiei de consultanță Elaborarea Studiului de fezabilitate Elaborarea proiectului tehnic pentru infrastructură Elaborarea caietului de sarcini Organizarea achizițiilor publice și selectarea companiei de efectuare a lucrărilor Efectuarea lucrărilor propriu-zise Lansarea parcului industrial.
Rezultate așteptate:	<ul style="list-style-type: none"> Studiu de fezabilitate efectuat Infrastructură creată Noi afaceri create Reducerea șomajului.
Statutul proiectului: (ex: există studiu de fezabilitate, spații alocate, etc.)	N/A
Responsabil și potențiali parteneri de	<ul style="list-style-type: none"> Primăria orașului Rezina Consiliul Raional Rezina.

Titlul proiectului:	Elaborarea studiului de fezabilitate pentru amenajarea unui parc industrial și renovarea / instalarea rețelelor de comunicare
implementare:	
Durată estimativă: (luni)	6 luni
Costuri estimative: (mii MDL)	1 milion
Potențiale surse de co-finanțare (publice și private):	<ul style="list-style-type: none"> • Consiliul Raional • Primăria Rezina • Donatori.

Titlul proiectului:	Extinderea / renovarea sistemului de canalizare a orașului Rezina
Obiectul strategic 2:	<i>Crearea condițiilor de trai decente pentru membrii comunității.</i>
Măsura 2.1:	<i>Prestarea serviciilor publice de calitate</i>
Localizare:	or. Rezina
Obiectivul general al proiectului:	Îmbunătățirea stării ecologice prin crearea condițiilor sanitare orașului Rezina
Succintă descriere proiect:	<p>Problema de bază a urbei Rezina constituie colectarea și evacuarea apelor menajere. Specificul orașului, ca și în sistemele altor orașe nistrene constă în lipsa stației de epurare și prezența unui sistem de canalizare uzat. Momentan, sistemul de canalizare nu cuprinde întreaga localitate, ponderea gospodăriilor beneficiare a sistemului de canalizare constituind doar 3697 sau 48,08% din gospodării. Amplasarea geografică a orașului pe pantă favorizează transportarea apelor uzate prin intermediul apelor freatice în râul Nistru.</p> <p>Lipsa sistemului de canalizare și deversarea sporadică a apelor menajere în râul Nistru determină agravarea stării mediului ambiant și contaminarea râului.</p> <p>În cadrul proiectului vizat se propune îmbunătățirea condițiilor de trai ale populației orașului și ameliorarea stării mediului prin executarea lucrărilor de construcție / renovare a sistemului de canalizare și lichidarea foselor septice.</p>
Activități necesare:	<ul style="list-style-type: none"> • Elaborarea Studiului topografic • Elaborarea proiectului tehnic • Elaborarea caietului de sarcini • Organizarea achizițiilor publice și selectarea companiei de efectuare a lucrărilor • Efectuarea lucrărilor propriu-zise • Lansarea serviciului extins.
Rezultate așteptate:	<ul style="list-style-type: none"> • rețea de canalizare renovată / construită • fose septice lichidate • ameliorarea stării mediului ambiant.
Statutul proiectului: (ex: există studiu de fezabilitate, spații alocate, etc.)	N/A
Responsabil și potențiali parteneri de implementare:	<ul style="list-style-type: none"> • Primăria orașului Rezina • Întreprinderea Municipală „Servicii Comunal - Locative” Rezina • Locuitorii sectorului Rezina de Vest și strada Păcii.
Durată estimativă: (luni)	18 luni
Costuri estimative: (mii MDL)	17 milioane
Potențiale surse de co-finanțare (publice și private):	<ul style="list-style-type: none"> • Fondul Ecologic • Consiliul Raional Rezina • Contribuții: primăria, populația orașului

Titlul proiectului:	Îmbunătățirea managementului deșeurilor în orașul Rezina
Obiectul strategic 3:	<i>Dezvoltarea urbanistică și protecția mediului ambiant.</i>
Măsura 3.1:	<i>Managementul deșeurilor</i>
Localizare:	or. Rezina
Obiectivul general al proiectului:	Dezvoltarea durabilă ecologică a orașului Rezina

Titlul proiectului:	Îmbunătățirea managementului deșeurilor în orașul Rezina
Succintă descriere proiect:	<p>Pentru o dezvoltare durabilă a localității, protecției mediului înconjurător și o activitate mai eficientă în domeniul managementului deșeurilor orașul Rezina beneficiază de proiectul - pilot „Îmbunătățirea sistemului integrat de management al deșeurilor solide în raioanele Șoldănești, Rezina și Florești”. Îmbunătățirea sistemului integrat de management al deșeurilor solide va contribui la eliminarea poligonului de depozitare a deșeurilor din partea de Vest a orașului, poligon periodic amenajat de către APL, dar care nu corespunde normelor sanitare și de protecție a mediului.</p> <p>Pentru o implementare mai eficientă a proiectului este necesară modernizarea serviciului de salubritate prin colectarea selectivă a deșeurilor menajere. Momentan, la nivel local serviciul de evacuare a deșeurilor este efectuat de către ÎM „Servicii comunal locative” Rezina, ponderea gospodăriilor deservite constituie 4468 gospodării sau 58.11% din numărul total. Platformele existente (57) pentru depozitarea deșeurilor parțial sunt îngrădite, iar containerele (206) sunt insuficiente ca număr, uzate și nu corespund standardelor sanitare și de protecție a mediului. Platformele neamenajate, containerele insuficiente și uzate, precum și contractarea parțială a serviciului de salubritate favorizează crearea și extinderea gunoiștilor spontane la periferiile orașului.</p> <p>Prin prezentul proiect se propune:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. instruirea cetățenilor în colectarea selectivă a deșeurilor de hârtie, carton, metal, plastic și sticlă 2. amenajarea a 60 de platforme pentru amplasarea pubelelor și containerelor de colectare selectivă a deșeurilor 3. procurarea și amplasarea a 100 containere și 200 de pubele de colectare selectivă a deșeurilor 4. procurarea a 2 mașini salubritate.
Activități necesare:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stabilirea echipei de implementare a proiectului 2. Elaborarea programului de instruire în domeniul de colectare selectivă a deșeurilor de hârtie, carton, metal, plastic și sticlă 3. Elaborarea / tipărirea / distribuirea pliantelor / flyerilor informative în rîndul populației 4. Desfășurarea campaniilor de conștientizare/sensibilizare a populației privind modalitatea de colectare selectivă deșeurilor, inclusiv în instituțiile școlare și preșcolare 5. Elaborarea caietului de sarcini și Organizarea concursurilor de achiziții publice pentru: <ul style="list-style-type: none"> • selectare a companiei de construcții pentru construirea / amenajarea platformelor • procurarea containerelor și pubelelor pentru colectare selectivă deșeurilor, inclusiv a mașinilor 6. Desemnarea companiilor câștigătoare și încheierea contractelor 7. Colectarea selectivă a deșeurilor 8. Încheierea proiectului.
Rezultate așteptate:	<ul style="list-style-type: none"> • Oraș curat, mediu sănătos de viață • 8 000 cetățeni instruiți • campanii de conștientizare/sensibilizare a populației privind modalitatea de colectare selectivă deșeurilor organizate • 60 de platforme de colectare selectivă amenajate • 100 de containere și 200 de pubele de colectare selectivă a deșeurilor procurate și amplasate pe străzile orașului • 2 mașini salubritate procurate.
Statutul proiectului: (ex: există studiu de fezabilitate, spații alocate, etc.)	Spații alocate
Responsabil și potențiali parteneri de implementare:	<ul style="list-style-type: none"> • Primăria • Întreprinderea Municipală „Servicii Comunal - Locative” Rezina • Agenția de Dezvoltare Centru • Fondul Ecologic Național
Durată estimativă: (luni)	6 luni
Costuri estimative: (mii MDL)	2 000 lei

Titlul proiectului:	Îmbunătățirea managementului deșeurilor în orașul Rezina
Potențiale surse de co-finanțare (publice și private):	<ul style="list-style-type: none"> • Agenția de Dezvoltare Centru • Fondul Ecologic Național • Contribuții: primăria, populația orașului

Titlul proiectului:	Constituirea unui cimitir nou în orașul Rezina
Obiectul strategic 3:	<i>Dezvoltarea urbanistică și protecția mediului ambiant.</i>
Măsura 3.2.:	<i>Gestionarea eficientă a spațiilor verzi</i>
Localizare:	or. Rezina
Obiectivul general al proiectului:	Îmbunătățirea standardelor ecologice și sanitare prin alocarea și amenajarea unui nou cimitir
Succintă descriere proiect:	<p>Cimitirul actual al orașului Rezina este arhiplin și contravine Hotărârii Nr. 1072 din 22.10.1998 despre aprobarea Regulamentului cu privire la cimitire. Cimitirul este amplasat în hotarele orașului, ceea ce contravine normelor sanitare și are un impact negativ asupra sănătății prin poluarea apelor și solului.</p> <p>Pentru a elucida problema dată este necesară construcția unui nou cimitir, care să corespundă cerințelor urbei și normelor sanitare, să dispună de acces, amenajat și înverzit.</p>
Activități necesare:	<ul style="list-style-type: none"> • Efectuarea unui studiu geologic și geodezic • Elaborarea documentației de proiect pentru parcelarea pământului în cartiere și rînduri numerotate, alei de acces înverzite • Elaborarea caietului de sarcini și organizarea concursurilor de achiziții publice pentru construcția gardului, capelei și sediului pentru lucrători • Semnarea contractului și efectuarea lucrărilor de construcție a capelei și sediului pentru lucrători, grupului sanitar și a îngrădirii de 940 m liniari • Aprobarea deciziei de către autoritatea deliberativă de închidere a cimitirului • Informarea cetățenilor despre decizia APL Rezina vizavi de închiderea cimitirului prin intermediul presei și televiziunii locale.
Rezultate așteptate:	<ul style="list-style-type: none"> • 4,75 ha de pământ identificate pentru cimitirul nou, care nu contravine cerințelor ecologice și normelor sanitare de pe strada Gr. Vieru, 4 la o distanță de 1300 m de centrul de orașului și 500 m de spațiu locativ • Teren divizat, în baza documentației de proiect, în cartiere și rînduri, cu alei de acces, numerotate • 940 m liniari îngrădire • Grup sanitar • Capelă pentru efectuarea ritualurilor • Sediul pentru lucrători.
Statutul proiectului: (ex: există studiu de fezabilitate, spații alocate, etc.)	<ul style="list-style-type: none"> • Spațiu destinat cu o suprafață de 4,75 ha • Schema de amplasare • Plan cadastral • Decizia de aprobare a Planului cadastral.
Responsabil și potențiali parteneri de implementare:	<ul style="list-style-type: none"> • Primăria orașului Rezina • Întreprinderea Municipală „Servicii Comunal - Locative” Rezina
Durată estimativă:	12 luni
Costuri estimative: (mii MDL)	3 000
Potențiale surse de co-finanțare (publice și private):	<ul style="list-style-type: none"> • Primăria orașului Rezina • Cetățenii • Donatori.

Titlul proiectului:	Îmbunătățirea managementului deșeurilor în orașul Rezina
Obiectul strategic 3:	<i>Dezvoltarea urbanistică și protecția mediului ambiant.</i>
Măsura 3.3:	<i>Amenajarea orașului</i>
Localizare:	or. Rezina

Titlul proiectului:	Îmbunătățirea managementului deșeurilor în orașul Rezina
Obiectivul general al proiectului:	Crearea condițiilor decente de odihnă și acces către râul Nistru pentru locuitorii orașului Rezina
Succintă descriere proiect:	<p>Conform datelor Planului Urbanistic general Intravilanul este divizat în următoarele zone urbanistice: I terasă, II terasă, III terasă, Rezina de Vest, Rezina de sud - est și Rezina de nord - vest. Cele 3 terase – I, II și III, amplasate în partea de jos a orașului spre râul Nistru și accesul spre partea de sus a orașului. Terasele construite în perioada sovietică – jurul anilor 1960 și favorizează accesul spre strada Păcii, inclusiv grădinița nr. 2. Momentan scările sunt într - o stare deplorabilă, fiind absentă iluminarea și băncile pentru recreere.</p> <p>Scopul proiectului vizează crearea condițiilor decente de odihnă și de acces a locuitorilor părții de jos a orașului Rezina, inclusiv a 110 copii și părinții către grădinița nr. 2 prin reparația, inclusiv iluminarea cu lămpi led, instalarea de bănci, instalarea rețelei de wi -fi și amenajarea floristică a treptelor.</p>
Activități necesare:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Formare grup de lucru 2. Efectuare de achiziții publice 3. Reparația treptelor 4. Procurarea și instalarea băncilor și felinarelor cu lămpi led 5. Procurarea și plantarea materialului săditor 6. Instalare rețelelor wi – fi.
Rezultate așteptate:	<ul style="list-style-type: none"> • 35 bănci instalate • 70 felinare cu lămpi led • Rețea de wi – fi instalată pentru locuitorii urbei.
Statutul proiectului: (ex: există studiu de fezabilitate, spații alocate, etc.)	N/A
Responsabil și potențiali parteneri de implementare:	<ul style="list-style-type: none"> • Primăria • Donatori
Durată estimativă: (luni)	6 luni
Costuri estimative: (mii MDL)	1 000 lei
Potențiale surse de co-finanțare (publice și private):	<ul style="list-style-type: none"> • Donatori • Contribuții: primăria, populația orașului

Titlul proiectului:	Modernizarea și dezvoltarea paginii web a primăriei orașului Rezina cu posibilitatea e- service
Obiectul strategic 4:	<i>Guvernare locală modernă și transparentă</i>
Măsura 4.1:	<i>Guvernare transparentă</i>
Localizare:	or. Rezina
Obiectivul general al proiectului:	Sporirea nivelului de transparență vizavi de APL Rezina prin publicarea și promovarea informațiilor utile publicului larg
Succintă descriere proiect:	<p>Fiind în sec. 21 – secolul tehnologiilor, la nivel local Rezina, distribuirea informației cu privire la activitatea APL se efectuează în mod arhaic – prin utilizarea panoului informativ și a consilierilor. Primăria dispune de pagină web, neactualizată, lipsesc informații despre activitatea și serviciile prestate de către administrația publică locală Rezina. Scopul paginii web este de a oferi în mod constant, pentru cei interesați, informații de ultimă oră despre activitatea primăriei. În vederea instituirii unui mecanism modern de prestare servicii către cetățeni, elaborare și adoptare a deciziilor, bazate pe principiul eficienței, eficacității și transparenței, implicării cetățeanului în procesul decizional, accesarea rapidă a informației necesare și pentru accesarea serviciilor prestate de către APL.</p> <p>Prin prezentul proiect se propune modernizarea paginii web a primăriei, instruirea unui tânăr pentru gestionarea paginii web cu extinderea ulterioară pentru prestarea de e – servicii către cetățeni.</p>
Activități necesare:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stabilirea echipei de implementare a proiectului 2. Efectuarea unui sondaj de opinie publică privind structura și designul

Titlul proiectului:	Modernizarea și dezvoltarea paginii web a primăriei orașului Rezina cu posibilitatea e- service
	paginii web 3. Elaborarea caietului de sarcini și organizarea concursurilor de achiziții publice de formare / actualizare a paginii web 4. Semnarea contractului 5. Instruirea unei persoane responsabile din rândul tinerilor pentru gestionarea paginii web a primăriei Rezina 6. Prezentarea informației pentru actualizarea paginii web a primăriei 7. Organizarea unei campanii de informare privind accesibilitatea sporită informațiilor publice privind activitatea primăriei și utilizarea site-ului primăriei.
Rezultate așteptate:	<ul style="list-style-type: none"> • 1 persoană instruită în actualizarea informației pe pagina web primăriei • Pagina web a Primăriei orașului Rezina actualizată • Sporirea nivelului de transparență al activității autorităților deliberative și executive • Asigurarea transparenței actului decizional public conform Legii 239 din 13.11.2008 • Transmiterea on – line a ședințelor consiliului orășenesc • Rubrică pentru cetățeni, inclusiv pentru furnizare informații, doleanțe, impresii și cerințe • Educarea publicului pe o anumită problemă/domeniu
Statutul proiectului: (ex: există studiu de fezabilitate, spații alocate, etc.)	Există pagina web a primăriei
Responsabil și potențiali parteneri de implementare:	<ul style="list-style-type: none"> • Primăria orașului Rezina • Consiliul local al tinerilor
Durată estimativă: (luni)	6 luni
Costuri estimative: (mii MDL)	500
Potențiale surse de cofinanțare (publice și private):	<ul style="list-style-type: none"> • Primăria orașului Rezina • Donatori.